© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

Хто прайграў вясну-97: апазіцыя ці ўлада? Артыкул Алега Груздзіловіча (стар. 4)
Каму належыць творчая спадчына Адама Міцкевіча? (стар. 6)

СВАБОДА

Год заснавання 1902
Выходзіць з 1990
Галоўны рэдактар Ігар Гермянчук
Заснавальнік Павел Жук
Наклад 90.000
Адрас рэдакцыі:
220088, Мінск, вул.Іванаўская, 56
Тэл./факс 2 362 441

Пятніца, 30 траўня 1997 г. № 57 Кошт свабодны

За спазненне на працу будуць штрафаваць

А злосных парушальнікаў працоўнай дысцыпліны чакае звальненне з «воўчым білетам»

Такія пакаранні для дзяржаўных служачых прадугледжвае распрацаваны адміністрацыяй прэзідэнта праект дэкрэта *«Аб неадкладных мерах па ўмацаванні працоўнай дысцыпліны»*. Напрыклад, за спазненне на працу ці адсутнасць на працоўным месцы без уважлівай прычыны можа быць накладзены штраф у памеры ад 0,1 да 2 мінімальных зарплат. За з'яўленне на працы ў нецвярозым стане чыноўніка чакае звальненне. Звальняць будуць таксама за выкарыстанне службовага транспарту і іншай тэхнікі ў асабістых мэтах, за два прагулы на працягу 12 месяцаў і іншыя парушэнні.

Акрамя таго, уводзіцца так званы «воўчы білет» — дзяржаўныя служачыя, якіх звольнілі з працы за парушэнне працоўнай дысцыпліны, не могуць быць прынятыя на службу ў дзяржаўны апарат.

Алесь САДОЎСКІ

Лукашэнка застаўся без «плана Маршала»

У сераду прэм'ер-міністр Сяргей Лінг і першы намеснік міністра замежных справаў Сяргей Мартынаў узялі ўдзел ва ўрачыстасцях у Гаазе, прысвечаных 50-годдзю плана Маршала.

З гэтай нагоды ў сталіцу Нідэрландаў былі запрошаныя кіраўнікі ўсіх еўрапейскіх краінаў — за выключэннем беларускага прэзідэнта. У сувязі з парушэннямі правоў чалавека ў Беларусі Лукашэнка не атрымаў запрашэння на гэты прадстаўнічы міжнародны форум.

На ўрачыстай цырымоніі ў Гаазе выступіў з прамовай прэзідэнт ЗША Біл Клінтан. Ён заклікаў заходнееўрапейскія краіны дапамагчы станаўленню дэмакратыі і рыначнай эканомікі ў былых камуністычных краінах. Прэзідэнт ЗША не прапанаваў новых рэгіянальных праграм дапамогі. Міжнародныя фінансавыя інстытуцыі ўжо прадаставілі краінам Усходняй Еўропы дапамогу ў памеры 50 млрд. долараў, а 45 млрд. долараў былі інвеставаныя ў іх эканоміку прыватнымі фірмамі.

Мікола ВАЙТОВІЧ

Кансультацыі сарваліся

Запланаваныя на 29 траўня ў Мінску кансультацыі паміж прэзідэнцкай адміністрацыяй і разагнаным Вярхоўным Саветам пры пасрэдніцтве місіі Еўрапейскага саюза сарваліся.

Прычына ў тым, што прадстаўнік прэзідэнцкага боку міністр замежных справаў Іван Антановіч, які павінен быў «пачаць дыялог», 28 траўня з'ехаў у Партугалію.

Пачаўчора на прэс-канферэнцыі прэзідэнт Лукашэнка растлумачыў сваю непрымірымую пазіцыю наконт запланаваных кансультацыяў. Лукашэнка заявіў, што ён хоць і *«гатовы»* да дыялогу, але не збіраецца *«адступаць назад»*. Унесці папраўкі ў Канстытуцыю, па ягоных словах, *«сёння немагчыма»*.

Амбасада ФРГ у Мінску паведаміла, што *«па просьбе беларускага кіраўніцтва паседжанне рабочай групы пераносіцца на больш позні тэрмін, паколькі не ўсе члены гэтай групы знаходзяцца ў Мінску»*. Новая дата пакуль не вызначана.

Алесь ДАШЧЫНСКІ

У пашпарт вяртаецца «пятая графа»

Савет міністраў прыняў пастанову, каб у пашпарт грамадзяніна РБ уносіліся звесткі *«аб нацыянальнай прыналежнасці ўладальніка пашпарта»*.

Вызначаць нацыянальнасць будуць з дапамогай адпаведнай інструкцыі, якую даручана распрацаваць міністэрству юстыцыі. Інструкцыя будзе называцца так: *«О порядке определения национальной принадлежности граждан Республики Беларусь»*.

М.Г.

СВАБОДА да канца года

Газету СВАБОДА можна выпісаць у любым аддзяленні пошты і «Белсаюздруку».

Кошт падпіскі:
1 месяц – 25 тыс. рублёў
3 месяцы – 75 тыс. рублёў
6 месяцаў – 150 тыс. рублёў

Без каментарыяў

Вясна прайшла. Рыхтуемся да восені

Беларускі народны фронт рыхтуецца да правядзення кампаніі пратэсту «Восень-97».

Пра гэта на прэс-канферэнцыі паведаміў сакратар управы БНФ Вячаслаў Сіўчык. Па ягоных словах, кампанія вулічных пратэстаў «Вясна-97» цалкам удалася. Менавіта гэтыя акцыі, лічыць В.Сіўчык, пасадзейнічалі таму, што рэйтынг Лукашэнкі ў 1997 годзе прыкметна знізіўся, а рэйтынг БНФ і іншых апазіцыйных рухаў і партый узрос. Апрача таго, адзначыў В.Сіўчык, *«рэжыму не ўдалося правраць міжнародную ізаляцыю і сфарміраваць сабе псеўдадэмакратычны імідж»*.

Сярод найбольш значных акцый года ён адзначыў правядзенне шматтысячных мітынгаў і дэманстрацый, а таксама пікеты ў падтрымку незалежнасці Беларусі за мяжой — у ЗША, Вялікабрытаніі, Чэхіі, Польшчы, Літве, Латвіі і Украіне. В.Сіўчык асабліва падкрэсліў актыўнасць моладзі і акцыю «Горад — наш!», калі ў шматлюдных месцах Мінска і іншых гарадоў вывешвалі сотні бел-чырвона-белых сцягоў. *«Восень-97» мы абавязаны добра спланаваць; наша галоўная мэта — адстаяць незалежнасць краіны»*, — сказаў Вячаслаў Сіўчык.

Калі няма дыялогу – застаюцца мітынгі

Большасць мінчан, якія бралі ўдзел у апытанні грамадскай думкі, праведзеным незалежнай сацыялагічнай службай «Ольхон», лічаць неабходным дыялог апазіцыйных сілаў з кіраўніцтвам краіны.

Такой думкі прытрымліваецца 52% рэспандэнтаў. Амаль палова — 46% — упэўненыя, што станоўчую ролю адыграла б аб'ектыўнае *асвятленне апазіцыйных меркаванняў у сродках масавай інфармацыі*. Чацвёртая частка (25%) рэспандэнтаў паказалі на арганізацыю *масавых мітынгаў* з прыцягненнем розных слаёў насельніцтва як на эфектыўную форму выказвання пратэсту; 5% лічаць апраўданымі акцыі масавага *грамадзянскага непадпарадкавання* ўладам.

Адказваючы на пытанне, якая рэакцыя кіраўніцтва краіны на дзеянні апазіцыі найбольш адпаведная, 62% адказчылі *аб'ектыўную інфармацыю ў друку з аб'ектыўнай крытыкай*. 16% апытаных парайлі ўладам *ніяк не рэагаваць, трымацца спакойна*.

Пэўная частка мінчан настроеныя вельмі радыкальна: 8% выказаліся за *арышт найбольш актыўных лідэраў апазіцыі*, а 6% — за *выгнанне іх з краіны*. На арганізацыю *альтэрнатыўных мітынгаў*, накіраваных супраць апазіцыі, указалі 4% апытаных.

БелаПАН

«Сарваў пагон маёру»?

Учора суд Партызанскага раёна г.Мінска пачаў разгляд крымінальнай справы супраць аднаго з дэманстрантаў. Беларускі Хельсінкскі камітэт лічыць гэты працэс палітычным.

Судзяць хлопца з г.Беразоўка Лідскага раёна — 31-гадовага Аляксандра Цішука. Ён быў арыштаваны яшчэ 14 сакавіка падчас правядзення ў Мінску маладзёжнай акцыі «Беларусь — у Еўропу». Яго абвінавацілі ў аказанні супраціўлення работнікам міліцыі і два з паловай месяцы трымалі ў следчай турме на вуліцы Валадарскага.

Адвакат Марына Вараб'ёва сцвярджае, што справа супраць яе падабароннага *«шытая белымі ніткамі»*. Цішука абвінавачваюць у тым, нібыта ён *«сарваў пагон маёру Іпатаву»*. Падсудны заявіў, што ніякія пагоны ён не зрываў, а ўсяго толькі спрабаваў дапамагчы жанчыне, якую збівалі міліцыянты, разганяючы людзей з плошчы Свабоды.

Сёння судовы працэс будзе працягвацца. Справу разглядае суддзя Трубнікаў.

Нагадаем, што аналагічныя крымінальныя справы ўзбуджаныя яшчэ супраць чатырох чалавек. Двое з іх (Аляксей Коваль і Уладзімір Лыско) у сераду былі выпушчаныя з турмы на волю пад падпіску аб нявыездзе.

Альгерд НЕВЯРОЎСКІ

Студэнты задумалі пікет

На гэты раз без шэсця

Пікет, прымеркаваны да гадавіны жорсткага разгону ўладамі студэнцкай дэманстрацыі 30 траўня 1996 г. і арышту многіх яе ўдзельнікаў, збіраюцца правесці сёння ў Мінску прадстаўнікі некалькіх маладзёжных апазіцыйных арганізацыяў.

Яго ўдзельнікі плануюць сабрацца ў 17 гадзін каля будынка Нацыянальнага банка (на тым месцы, дзе летась міліцыянты збілі і арыштавалі дзесяткі маладых людзей) і выказаць свой пратэст супраць праводзімых уладамі палітычных рэпрэсіяў.

Паводле нашых звестак, на гэты раз маладыя апазіцыянеры не збіраюцца арганізоўваць шэсце па праспекту Скарыны.

Альгерд НЕВЯРОЎСКІ

У Чыкіна «чыкнулі» аўтамабіль

Міліцыя аператыўна адшукала скрадзены «Запарожац» намесніка мэра Мінска Віктара Чыкіна.

Праз суткі аўтамабіль знайшлі ў ковецы ў Лагойскім раёне. Віктар Чыкін распавёў карэспандэнту СВАБОДЫ, што пакінуў свой лімузін ля шашы, у 200 метрах ад лецішча, а *«нехта захацеў пакатацца»*. Прыватную ўласнасць камуніста не пашкадавалі і выцягнулі акумулятар. У бліжэйшы час Віктар Чыкін зноў будзе на колах.

А.Д.

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

Прафсаюзы збіраюцца звярнуцца ў Вярхоўны суд

Міністэрства юстыцыі адмовілася зарэгістраваць Беларускі кангрэс дэмакратычных прафсаюзаў.

Па словах чыноўнікаў, *«прадстаўленыя дакументы не адпавядаюць патрабаванням»*. Маецца на ўвазе лукашэнкаўскі ўказ ад 25 жніўня 1995 года, які прыпыніў дзейнасць Свабоднага прафсаюза Беларусі. Пры гэтым чыноўнікі не звяртаюць увагу на тое, што Канстытуцыйны суд прызнаў гэты ўказ незаконным, а ў 1996 годзе СПБ прайшоў перарэгістрацыю ў міністэрстве юстыцыі. Спачатку Мінюст патрабаваў, каб СПБ выйшаў з ліку заснавальнікаў Кангрэса, а потым адтэрмінаваў рэгістрацыю на месяц. БКДП збіраецца адстойваць свае правы ў Вярхоўным судзе.

А.Д.

Куды прыстроіць кіраўнічае папаўненне?

Магілёўскі гарвыканкам спешна шукае працоўныя месцы для выпускнікоў прэзідэнцкай Акадэміі кіравання.

Рэч у тым, што з Акадэміі кіравання пры прэзідэнце прыйшоў ліст, у якім прапануецца вырашыць пытанне з выдзяленнем працоўных месцаў выпускнікам акадэміі. У выканкаме няма чыноўніцкіх вакансіяў. Няўжо давядзецца «пацясніцца»?

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

Падаткаў не плаціць кожны дзесяты

У Магілёўскай вобласці 10% суб'ектаў гаспадарання не плацяць падаткаў.

Такая інфармацыя прагучала на паседжанні Каардынацыйнага савета праваахоўных органаў Магілёўскай вобласці. Пры гэтым адзначалася, што форма ўласнасці прадпрыемстваў-неплацельшчыкаў значэння не мае: запазычанасць па сплаце падаткаў ёсць і ў дзяржаўных, і ў прыватных прадпрыемстваў. Нядоімкі ў бюджэт толькі па падатках мінулага года складаюць 60 мільярдаў рублёў.

БелаПАН

Аўтограф Джэсікі Пірс

У аўторак у Гродне быў адчынены бізнес-цэнтр. Ва ўрачыстасці брала ўдзел Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Вялікабрытаніі Джэсіка Пірс.

Пасол Вялікабрытаніі Джэсіка Пірс.

Гэта ўжо другі рэгіянальны бізнес-цэнтр, створаны на грошы ангійскага ўрада (першы адчыніўся летась у Брэсце). Гродзенскі праект ажыццяўляецца супольна брытанскім фондам *Know-How* і Міжнароднай фінансавай карпарацыяй.

Бізнес-цэнтр знаходзіцца на пляцы Антонія Тызэнгаўза ў знакамітым помніку архітэктуры канца XVIII ст. — «крывой афіцыне», дзе пры апошнім каралі Станіславе Аўгусце Панятоўскім дзейнічала музычная акадэмія. Гродзенскі магістр А.Тызэнгаўз больш як 200 гадоў таму правадзіў буйныя эканамічныя рэформы,ператвараўшы тагачаснае Гродна ў развіты еўрапейскі горад.

Цень каралеўскага рэфарматара, аднак, наўрад ці дапаможа руху ў бок рэформаў сёння. Арганізатарам бізнес-цэнтра была прадэманстравана на самым высокім афіцыйным узроўні абыякавасць. Папярэдне складзены спіс удзельнікаў мерапрыемства распачыналі кіраўнік прэзідэнцкай адміністрацыі М.Мясніковіч і памочнік прэзідэнта П.Капітула, далей значыліся прэм'ер С.Лінг з першым намеснікам П.Пракаповічам і два міністры — прадпрымальніцтва і інвестыцый, па кіраванні дзяржмаёмасцю і прыватызацыі. Ніхто з іх не прыехаў. Нават старшыня аблвыканкама А Дубко не паказаўся.

Я пацікавіўся ў Карла Дагенхарта — кіраўніка праекта МФК «Падтрымка прыватнага прадпрымальніцтва ў Беларусі», ці не расчараваны ён такой абыякавасцю чыноўнікаў самага высокага ўзроўню. Ён адказаў, што да гэтага ўжо прызвычаены. Але калі высокія чыноўнікі далі згоду на ўдзел, трэба было б папрасіць арганізатараў змяніць дату адкрыцця — або перанесці сваё справы. Такія правілы дыпламатыі ўвогуле добрага тону. Але чыноўнікі палічылі за лепшае паказаць, што прыватны бізнес іх зусім не цікавіць.

Гэтая своеасаблівая пагарда з боку ўрада ніяк не адбілася на ўсім мерапрыемстве. Чыноўнікі спаслаліся на тое, што ў іх нейкае важнае паседжанне. А вось Джэсіка Пірс усё ж прыехала ў Гродна на сваім белым «лэндроверы», нягледзячы на тое, што 27 траўня — традыцыйнае брытанскае свята *Spring Holiday*. На прэс-канферэнцыі ў Новым каралеўскім замку яна сказала, што брытанцы ў мінулым называліся *«нацыяй крамнікаў»*, і яны ганарацца гэтым, бо менавіта малы бізнес даў аснову сённяшняй заможнасці англічан. Тое ж самае, па яе словах, можа адбыцца і ў Беларусі.

На сустрэчы прысутнічалі, апроч групы дыпламатаў, прадстаўнікі міжнародных фінансавых арганізацый у Беларусі. З беларускага боку парадаваліся падзеі пара мясцовых чыноўнікаў і адзін начальнік упраўлення з міністэрства прадпрымальніцтва, які фактычна і прадстаўляў урад. Высветлілася, што амаль з 40 тысяч малых прадпрыемстваў і прыватных прадпрымальнікаў улады Гродзенскай вобласці перарэгістравалі крыху больш за 2 тысячы такіх прадпрыемстваў і 5 тысяч прадпрымальнікаў. Іншымі словамі, пасля перарэгістрацыі паводле прэзідэнцкага ўказу іх засталося ў 5 (!) разоў менш.

Непрыемнае ўражанне ад лічбаў крыху палепшылася, калі першы ўдзельнік першых курсаў для прадпрымальнікаў, якія ўжо наладзіў гродзенскі бізнес-цэнтр, — А.Цалавальнік атрымаў штодзённік з аўтографам Джэсікі Пірс.

Потым гасцей запрасілі на безалкагольны фуршэт у авальную залу. Калісьці ў ёй балявалі апошні кароль Рэчы Паспалітай, а потым тут была самая прэстыжная ў горадзе сталоўка абкама КПБ.

Сяргей АСТРАЎЦОЎ

Апазіцыйныя дэпутаты чакаюць перамоваў

Найбольш актуальнае пытанне, якое надавала цікавасць паседжанню Вярхоўнага Савета, што адбылося 28 траўня, — пра перамовы з выканаўчай уладаю аб унясенні зменаў у Канстытуцыю.

Пераважная большасць дэпутатаў, што выступалі па гэтым пытанні, аднязначна выказаліся за тое, каб за аснову бралася адзіная легітымная Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь — прынятая ў 1994 г. Гэтым і будуць кіравацца члены пагадняльнай камісіі ад Вярхоўнага Савета (Г.Карпенка, М.Грыб, П.Краўчанка). На думку дэпутата А.Лябедзькі, факт правядзення такіх перамоваў з'яўляецца маленькай перамогай апазіцыі: *«Ясна, што Лукашэнка, хоць і пайшоў на перамовы, не хоча ніякіх рэальных зменаў,* — адзначыў Лябедзька, — *але цяпер, у прысутнасці еўрапейскіх прадстаўнікоў, гэта стане абсалютна відавочным сусветнай супольнасці».*

Для дапамогі членам пагадняльнай камісіі ад ВС створаны кансультатыўны савет, у склад якога, акрамя дэпутатаў, увайшлі іншыя палітычныя дзеячы і юрысты: намеснік старшыні БНФ Ю.Хадыка, былы міністр унутраных справаў Ю.Захаранка, член Канстытуцыйнага суда папярэдняга складу М.Пастухоў і інш. У бліжэйшы час кансультатыўны савет будзе збірацца рэгулярна, і першае яго паседжанне прайшло адразу пасля паседжання ВС. Паколькі, у сувязі з перамовамі, можа ўзнікнуць патрэба ў аператыўных рашэннях, спікер С.Шарэцкі папрасіў дэпутатаў быць гатовымі ў любы момант сабрацца на пазачарговае паседжанне.

Акрамя таго, дэпутаты прынялі за аснову праект закона «Аб непрымяненні тэрмінаў даўнасці за здзяйсненне службовымі асобамі злачынстваў, што парушаюць правы і свабоды грамадзянаў». У законапраекце пералічаныя службовыя асобы (напрыклад, супрацоўнікі сілавых структураў, суддзі, дэпутаты «палаты», «вертыкальшчыкі»), да злачынстваў якіх па шэрагу артыкулаў крымінальнага кодэксу не будзе тэрміна даўнасці. Па рашэнні суда ў дачыненні да гэтых асобаў можа быць прыменяная люстрацыя (пазбаўленне права займаць дзяржаўныя пасады на пэўны тэрмін).

Вадзім КАЗНАЧЭЕЎ

Войска вучыцца, міністр ацэньвае

За вучэннямі Мабільных сіл беларускага войска на Абуз-Лясноўскім палігоне пад Баранавічамі асабіста назіраў міністр абароны Беларусі генерал-палкоўнік Аляксандр Чумакоў.

Міністр заявіў, што ён *«крайне крытычна»* ставіцца да выказванняў аб тым, што на сённяшні дзень Узброеныя сілы Беларусі з'яўляюцца аднымі з найбольш баяздольных у Еўропе. Па словах кіраўніка ваеннага ведамства, у яго на гэты конт ёсць *«своя ацэнка»*. Генерал Чумакоў лічыць, што беларуская Узброеныя сілы сёння — *«крyемыя і боеготовые»*. Упэўненасць міністра абароны ў гэтым грунтуецца на *«выніках вучэнняў, заняткаў і падрыхтоўкі штабоў»*.

БелаПАН

Мінскія ліцэісты паказалі клас

Навучэнцы ліцэя пры Беларускай акадэміі музыкі паспяхова выступілі на Міжнародным конкурсе юных піяністаў імя Шапэна.

Першае месца на конкурсе заняў Жэня Маліноўскі, а Даша Марос — другое. Як паведаміў дырэктар ліцэя Уладзімір Кузьменка, аўтарытэтнае журы пад старшынствам выдатнай польскай піяністкі Халіны Чэрні-Стэфаньскай адзначыла, што маладыя беларускія музыканты прадэманстравалі цудоўнае валоданне інструментам, яркія тэмбравыя фарбы. У гэтым творчым спаборніцтве, якое праходзіла ў польскім горадзе Шафарня, дзе любіў адпачываць Фрэдэрык Шапэн, удзельнічалі больш як трыццаць музыкантаў з Польшчы, Беларусі, Расіі, Карэі, Балгарыі, Украіны, Літвы, Германіі. Апрача музыкі Фрэдэрыка Шапэна, яны выконвалі творы Ёгана Себасцьяна Баха і сучасных кампазітараў.

БелаПАН

Спажывецкі рынак

Перш чым купіць – добра падумай

У Мінску праходзіць некамерцыйная выстава «Свет спажыўца». Там сапраўды ёсць на што паглядзець.

Галоўным арганізатарам мерапрыемства стала Беларускае таварыства абароны спажыўцоў, і разлічаная выстава перш за ўсё на звычайнага пакупніка, каб дапамагчы яму разабрацца ў сённяшнім рынку, на якім тавараў і паслуг даволі шмат, але часцяком яны бываюць вельмі нізкай якасці.

У выставачнай зале, што на вул. Мележа, 1, паралельна змясціліся дзве экспазіцыі. Адна з іх прадстаўляе прадукцыю беларускіх вытворцаў, якая вызначаецца высокімі спажывецкімі вартасцямі, добрай якасцю, надзейнасцю і можа годна канкураваць з замежнымі таварамі. У прыватнасці, тут можна ўбачыць розную побытавую тэхніку Беларускага вытворчага аб'яднання радыётэхнікі, якое мы часцей называем скарочана — «завод БелВАР».

Другую частку выставы складаюць тавары, якія купляць нельга. Перш за ўсё гэта прадукты, тэрмін захоўвання якіх скончыўся. На экспазіцыі іх было не так шмат, але трапілі яны туды не адкуль-небудзь, а з крамаў і рынкаў. Гэта значыць, што пакупнікі ўсё яшчэ рызыкуюць купіць заляжалы тавар у нядобрасумленнага прадаўца, калі добра не паглядзяць на маркіроўку.

Наш спажывец не асабліва пераборлівы і, магчыма, не вельмі адрозніває салаку адількі. Але на выставе можна на свае вочы пераканацца, што ў кансервах Вентспілскага рыбакамбіната «Салака подкопченная в масле» ў сапраўднасці знаходзяцца пераважна галовы і вантробы проста дробных рыбак. Гэтаксама там вы даведаецеся, што «натуральныя сокі» *Tropicola* вытворчасці маскоўскай фірмы «Салют» на смак і пах нагадваюць танныя карамельныя цукеркі. Як засведчылі эксперты, партыя кавы *Golden Brazil* (такія бляшанкі можна ўбачыць ледзь не ў кожным камерцыйным кіёску) пахне зусім не каваю, у маянэзе «Любіцельскі» Слуцкага сыраробнага камбіната зашмат жалеза, а ў кансервах «Печань траскі» Мурманскага рыбаккалгассаюза — о жах! — знаходзяцца чэрві-паразіты.

Асобнай групай на выставе размешчаныя тэхнічныя тавары, якія проста не працуюць. Тут стаяць гомельская пральная машына «Алеся», тэлефонны апарат «Інтэграл», фен і электрадрыль барысаўскага завода «Экран» і іншае абсалютна новае ламачча.

Несумненна, ад такіх выставаў ёсць карысць і для пакупніка, і для вытворцы, які пасля такой антырэкламы будзе вымушаны палепшыць якасць сваіх тавараў. Але ж усім усяго не пакажаш, у гандлі трапляецца шмат няякасных тавараў, ад чаго цярпяць неабазнаныя спажыўцы. *«Добра было б, каб такую экспазіцыю зрабілі пастаяннай»,* — сказала адна жанчына, што прыйшла на выставу з дзвюма дочкамі. А яшчэ лепш — каб не толькі ў Мінску.

Ян ГАЛЕВІЧ

Чытайце газету СВАБОДА ў Internet
http:\\www.gis.minsk.by

ОРГАНИЗАЦИЯ КУПИТ
б/у ленточные и круглопильные станки для распиловки древесины.
Возьмем в аренду или выкупим помещения с пилорамами, б/у лесовоз с манипулятором.
Тел./факс (017) 234-82-96

Эх ты «доля», моя доля

Имущество готовы разделить, но колхозы хотят оставить

К такому выводу приводит ознакомление с проектом закона «Об адаптации сельскохозяйственных предприятий Республики Беларусь к рыночным условиям», который на днях был одобрен Совмином РБ.

Уже само название предлагаемого закона, которое звучит несуразно и вообще не по-славянски (не по-русски и не по-белорусски), целиком выражает традиционное недоверие наших правителей к крестьянству. Раньше учили хозяйствовать, а теперь собираются их "адаптировать", хотя многим колхозам, говоря медицинским языком, уже не поможет и реанимация.

Колхозы и совхозы планируется преобразовать в субъекты хозяйствования с долевым участием. Делать это будут на принципах «добровольности и социальной справедливости». Колхозы будут преобразовывать по решению общих собраний, а совхозы — в порядке, аналогичном для госпредприятий. Но убыточные могут быть преобразованы по решению райисполкомов. В этом случае, очевидно, нарушится принцип добровольности, и все преобразования закончатся с разделом хомутов и прочей упряжи, которой на всех, конечно же, не хватит.

Принцип социальной справедливости тоже поставлен под вопрос. Например, право на «доли» предоставляется только нынешним членам колхоза, а пенсионеры исключаются из «дележки», хотя в основном все колхозное добро создавалось их трудом. Да и трудно найти больших колхозных патриотов, чем они.

Колхозникам дают «вольную», но без земли.

Впрочем, когда станут "делить хомуты", то своей доли могут лишиться и некоторые "неудобные" колхозники. Правление вполне может организовать собрание и исключить из членов артели лишних претендентов, чтобы упряжи на всех хватило. А соблазн удалить лишних велик. Тем более, что каждый собственник «доли» может ею распорядится к собственной выгоде: внести в уставный фонд, забрать при выходе из предприятия, продать ее по договорной цене, но не "абы каму", а только собственникам имущественных долей данного сельскохозяйственного предприятия, а если никто не купит, то получить денежную компенсацию, возможно в рассрочку. Так что намучаешься со своей «долей», если ее не приберет к рукам председатель или другой деревенский богатей.

Вот и получается, что имущество вроде и собственное, а из колхоза его не выцарапать. Проще бросить?

Но не в «доле» главное. Проект закона не подвергает сомнению существующую систему земельных отношений. Значит, захочешь забрать причитающийся тебе "хомут" — волоки его на собственные сотки, а за лошадью иди в колхоз (он будет называться по-новому: товарищество). Если же захочешь стать фермером, то землю придется "выбивать", как это делается сейчас. Вот и получается, что без колхоза — никуда. Короче говоря, колхозников готовы освободить, но без земли. И это тем более печально, что все наши соседи, бывшие соцлагерники, давно уже, каждый по-своему, признали за крестьянами право на главное средство его производства — землю.

Константин СКУРАТОВИЧ

ИНВЕСТИЦИИ

«Национальное достояние» наконец-то решили продать

На состоявшейся 27 мая коллегии Совмина было принято решение о создании совместного предприятия по производству табачной продукции на базе Гродненской табачной фабрики.

История с выбором иностранного инвестора для Гродненской фабрики длится уже более года. Оборудование предприятия давно изношено, товар не выдерживает конкуренции с импортными аналогами, мощности используются всего лишь процентов на 20. Вопрос о необходимости реконструкции фабрики и полного технологического обновления в последнее время стоит особенно остро, поскольку в начале года предприятие было даже на грани остановки.

В качестве потенциального иностранного инвестора американская компания *R.J. Reynolds Tobacco Co.* фигурировала давно. Однако белорусское правительство никак не могло решиться на «продажу национального достояния», приводя в качестве аргументов *«невыгодные условия»*, предлагаемые западными инвесторами. Сейчас же, когда «достояние» необходимо поднимать на ноги (чтобы оно вообще не исчезло), нас, похоже, устраивают почти любые условия.

В правительстве вопрос создания СП в Гродно вызвал бурю эмоций. Были предложения привлечь других инвесторов (желающих инвестировать было множество), прорабатывалась идея проведения международного тендера и др. Теперь же остановились на *Reynolds*. Компания предлагает инвестировать в уставный фонд будущего СП 12 млн. долларов США, получив при этом 50% акций. Председателем правления планируется назначить белорусского представителя, чтобы управленческий контроль оставить в руках государства. Для технологического обновления фабрики планируется привлечь примерно 50 млн. долларов в качестве займа под гарантии *Reynolds*. Срок модернизации при этом предположительно составит 2 года.

Решение принято пока на уровне правительства, и необходимо его утверждение президентом. Возможно, как только Лукашенко подпишет соответствующий документ, *Reynolds* заключит соглашение с Гродненской табачной фабрикой, и инвестиции постепенно пойдут. Теперь главное, чтобы процес в очередной раз не затормозился на «высшем уровне». Иначе чем дольше мы будем тянуть с реконструкцией, тем дороже она потом обойдется.

Вероника СТРОЕВА

Товары станут понятными

Совет министров принял постановление, согласно которому на территории Беларуси с 1 октября 1997 года запрещается продажа продуктов питания и промышленных товаров народного потребления, не имеющих информации на белорусском либо русском языках.

Информация должна содержать сведения о стране и предприятии-изготовителе товара, его потребительских свойствах, условиях и сроках хранения и т.д. Товары, ввезенные по контрактам, заключенным до принятия постановления, могут реализовываться до конца этого года.

Документ был разработан на основе российского, принятого еще в конце 1996 года. Мировые компании уже производят товары с маркировкой на русском языке, что позволяет предположить, что белорусский язык в маркировке будет употребляться весьма редко.

А.С.

КОШТЫ
РЭКЛАМНАЙ
ПЛОШЧЫ
ў газеце **СВАБОДА:**
у рэкламным блоку — **36000** руб./см²
на асобнай паласе — **44000** руб./см²
у тэлевізійнай праграме — **48000** руб./см²
на першай паласе — **120000** руб./см²
**Форма аплаты – любая.
Традыцыйныя скідкі для турфірм.**
**Даведкі па тэл.
236-89-40**

Инвестиции, или Индикатор большого обмана

Президентские экономисты сводят свою экономическую программу к трем основным составляющим — экспорт, жилье, продовольствие. Однако даже Петр Прокопович, первый вице-премьер, строитель и великий лоббист строительного комплекса по совместительству, как-то заявил, что без четвертого фактора — инвестиций — все три первых практически невыполнимы.

Гнилое яблоко

Падение валового внутреннего продукта в странах бывшего СССР сопровождалась опережающими темпами падения объема инвестиций в экономику этих стран. А для перехода к стабильному экономическому росту необходимо, чтобы рост капиталовложений превосходил темпы роста ВВП. Иного варианта для вывода экономики из кризиса просто не существует.

Действительно, чтобы увеличить производство какого-либо товара, сделать его лучше в сравнении с товарами конкурентов и увеличить объемы продаж, необходимо вначале вложить определенные средства в оборудование, технологии. Если ограничиваться только покупкой сырья и комплектующих и продолжать работать на рассыпающемся и устаревающем оборудовании, то рано или поздно промышленность просто умрет.

В то же время, фактически проедая оставшуюся промышленность, сейчас можно достичь даже определенных успехов. Подобная стратегия выжимания последних соков экономического роста как раз и избрана Лукашенко. В результате белорусская экономика напоминает гнилое изнутри яблоко (внешняя картинка довольна хороша и красива — все-таки имеет место рост ВВП), а внутри лежит сердцевина будущего, еще более существенного, чем постсоветский, кризиса.

Говорить о переломе преждевременно

Об инвестиционном кризисе можно судить по цифрам, приведенным в докладе министра экономики Владимира Шимова на недавно прошедшей международной научно-практической конференции «Развитие инвестиционной деятельности в современных условиях».

За 1991-1995 годы объем капитальных вложений в экономику Беларуси снизился на 60%. Что же касается наукоемких и базовых отраслей, то там падение было еще более существенным — до 26 раз. Техническая база основы белорусской экономики — промышленности — едва ли не полностью устарела. Лишь около 18% машин и оборудования соответствует аналогам высокоразвитых стран, но еще менее — лишь 4% — задействовано в технологических процессах, организованных на уровне мировых стандартов. То есть, даже современное, качественное оборудование используется неэффективно.

Не лучшая ситуация и в сельском хозяйстве. Почти все колхозы и совхозы, перерабатывающие предприятия прекратили обновление основных фондов. Износ основных производственных фондов в сельском хозяйстве составил 40%, а в некоторых колхозах и совхозах еще больше — 50%. В перерабатывающей промышленности ситуация еще хуже – износ достиг 60-70%.

В первом квартале 1997 года официально заговорили о росте инвестиций в Беларуси. Однако структура этого роста свидетельствует о том, что увеличились лишь инвестиции в жилищное строительство, причем почти целиком за счет средств государства. Кстати, выданные на эти нужды кредиты стали одной из главных причин резкого падения курса белорусского рубля. По инвестициям в промышленность и сельское хозяйство особых перемен в лучшую сторону не наблюдалось.

В результате министр экономики В.Шимов, выступая на конференции, признался: всерьез говорить о начавшемся переломе в функционировании экономики по меньшей мере преждевременно.

Иностранные инвестиции

Финансовое состояние большинства предприятий кризисное. Число банкротов составляет более 30%, прибыльность работающих более-менее эффективно невысока. Для того, чтобы вкладывать в производство, у предприятий просто нет денег: им бы лишь расплатиться с бюджетом, выполнить приказы о росте объемов производства любой ценой да как-нибудь выплатить зарплату рабочим, причем последнее не всегда получается. Какие же здесь инвестиции? К тому же все сбереженные деньги съедает девальвация белорусского рубля.

В результате правительство пришло к пониманию необходимости иностранных инвестиций. Сама по себе идея хороша — переложить переоснащение белорусской промышленности на плечи иностранного капитала. Дешево и сердито.

Однако ситуация здесь еще похуже, чем с внутренними инвестициями (капиталовложениями самих предприятий и государства). За все время существования независимой Республики Беларусь сумма иностранных инвестиций составила менее 1,5 млрд. долларов. Причем явно прослеживается тенденция к их падению. Например, если в 1994—1995 годах было получено 327 млн. и 367 млн. долларов инвестиционных кредитов соответственно, то в 1996 г. — лишь немногим более 143 млн. долларов. К тому же предприятия не могут расплатиться по уже полученным кредитам: просроченная задолженность предприятий по кредитам составила на конец первого квартала 18,8 млн. долларов.

Инвестиционный климат в Беларуси международными экспертами оценивается как крайне неблагоприятный. Причем основными факторами в этой негативной оценке являются политическая нестабильность и отсутствие рыночных реформ. В конце концов, когда давать деньги Беларуси без выполнения ряда условий по реформированию экономики опасаются Международный валютный фонд и Всемирный банк, то это для всех инвесторов является признанным индикатором сверхвысокого риска инвестиций.

Беларусь не может предложить инвесторам ни высоких прибылей, ни твердых гарантий. В то же время потребность страны в иностранных инвестициях, по правительственным оценкам, составляет 1,5-2 млрд. долларов ежегодно.

Причем планы правительственных экономистов достаточно оптимистичны — к 2000 году довести долю прямых иностранных инвестиций (т.е. непосредсвенно вкладываемых зарубежным собственником в производство в Беларуси) до 46% от общего объема. Однако трудно понять, каким это образом может произойти, разве что в случае, когда внутренние инвестиции упадут до крайне низкого уровня. Пока же в 1996 году объем прямых иностранных инвестиций не превысил и 20 миллионов долларов.

Рынок ограничен

В ситуации с иностранными инвестициями есть еще одна существенная проблема. Выступавший на упомянутой конференции заместитель министра экономики России Владимир Косов заметил, что общемировой рынок инвестиций составляет 335 млрд. долларов США в год. Причем абсолютное большинство этой суммы идет в развитые страны — США, Европу и др. Остальные конкурируют на остатках этого рынка, стремясь привлечь к себе хоть какие-то деньги. Более всего из развивающихся стран в этом преуспел Китай, но там особый случай — в экономику страны в абсолютном большинстве вкладывают средства разбогатевшие этнические китайцы, проживающие за рубежом, — хуа-цяо.

В результате Беларусь, работая на привлечение иностранных инвестиций, должна вступить в конкуренцию со всеми странами мира, многие из которых, в том числе и Россия, намного более привлекательны для вложений. И чтобы доля Беларуси составила хотя бы 0,5-1%, как это планируется по правительственным расчетам, то степень везения для нашей страны должна быть фантастически высока, так как на увеличение темпов реформирования экономики при нынешнем режиме рассчитывать не приходится.

Алесь САДОВСКИЙ

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

Хто прайграў вясну-97: апазіцыя ці ўлада?

Алег ГРУЗДЗІЛОВІЧ

Ці сапраўды вясна-97 аказалася начыста прайгранай апазіцыяй, як гэта сцвярджаюць некаторыя палітыкі і аналітыкі?

Робячы такую выснову, яны параўноўваюць колькасць удзельнікаў сёлетніх акцыяў на вуліцах Мінска з колькасцю дэманстрантаў мінулагодняй вясною. І сапраўды: у апошняй акцыі (23 траўня) рызыкнулі прыняць удзел толькі некалькі дзесяткаў адчайных юнакоў, а ў мінулым годзе 30 траўня іх было некалькі тысячаў. Тады, сабраўшыся ў скверы насупраць прэзідэнцкага палаца, натоўп не задаволіўся толькі скандзіраваннем антыпрэзідэнцкіх лозунгаў, а пайшоў у наступ на «Валадарку» — да следчага ізалятара, дзе галадалі арыштаваныя Вячаслаў Сіўчык і Юрый Хадыка.

Заўважым і такую дэталь: у тую вясну ў варанкі яшчэ не цягалі ўсіх без разбору. Абодва бакі паводзілі сябе даволі мірна — толькі пагражалі.

Гэтай вясной усё было ўжо інакш. Пасля лістапада 96-га, калі ўладамі быў пройдзены Рубікон апошняй павагі да закона і шанцаў да прымірэння не засталося, ужо стала не важна, колькі «жывой сілы» з абодвух бакоў. Галоўнае, на якія дзеянні яны (вуліца і ўлада) здольныя цяпер. Год таму рэжым усё-такі выпусціў на волю Сіўчыка і Хадыку. А сёння ў турме на «Валадарцы» сядзяць ужо пяць дэманстрантаў, і ім шыюць крымінальныя справы.

Вуліца таксама радыкалізуецца. Яе аргументы ўжо не толькі мітынгі з грознымі заявамі і рэзалюцыямі, а гэта і рытуальнае спальванне лукашэнкаўскіх партрэтаў, і закідванне каменнямі міліцыянтаў, і вывешванне нацыянальнай сімволікі падчас акцыяў кшталту «Горад наш». Прадуманыя палітычныя дзеянні ўсё часцей саступаюць стыхійнаму супраціву. Нават выбух на газаправодзе можна, відаць, паставіць у гэты шэраг, бо калі інцыдэнт пад Уздой і не дыверсія, то ўсё роўна ён атрымаў велізарнае палітычнае гучанне. Такое ўражанне, што нехта спытаў нас усіх: «Будзем бараніцца любымі сродкамі?» — «Будзем», — прагучала ў адказ.

Такім чынам, пагадзімся: фон, на якім адбывалася палітычная барацьба сёлетняй вясной, быў прынцыпова іншым. Гэта быў фон прэзідэнцкай перамогі ў выніку сфальсіфікаванага рэферэндуму, і таму гаворку аб выніках вясны-97 лепш было б пачынаць не з пытання, што не ўдалося апазіцыі. Галоўнае — што не ўдалося ўладзе. І чаму?

Вясна загубленых магчымасцяў

Як ні сумна гэта для беларускага прэзідэнта і ягоных памагатых, але вясну-97 яны, па вялікім рахунку, прайгралі. Па-першае, не ўдалося выканаць галоўную стратэгічную задачу — «трансплантіраваць» сябе ў Расію, каб там пасьпяхова завяршыць беларускі эксперымент (а толькі ў Расіі ён і можа пасьпяхова завяршыцца). Канешне, Лукашэнка будзе яшчэ спрабаваць «узяць Маскву», але тое, што адна з найлепшых магчымасцяў для гэтага страчана — безумоўна. І галоўная заслуга тут належыць апазіцыі. Ёй удалося не толькі публічна і эфектна адрэагаваць на кожную падзею палітычнага календара вясны-97, але і данесці гэтае рэагаванне да свету, і ў першую чаргу да Расіі. У выніку набірае сілу працэс паступовай рэабілітацыі нашай апазіцыі ў вачах сусветнага грамадства. Ды і звычайных грамадзянаў Беларусі, якія ў прынцыпе не цікавяцца палітыкай, ужо не палохае сам факт існавання апазіцыі — яна стала для іх такім жа неабходным колерам у малюнку жыцця, як і прэзідэнт.

І яшчэ адна істотная заўвага: калі год таму грамадская думка ўспрымала апазіцыю выключна як БНФ, то цяпер гэтае паняцце пашырылася. Нават простая бабулька, што гандлюе цыгарэтамі ў пераходзе, якую ганяюць і штрафуюць не менш, чым франтаўцаў, даведаўшыся, што самому спікеру Сямёну Шарэцкаму дасталося некалькі мільёнаў штрафу, зразумела: значыць, ён ужо не ўлада, а такі ж як мы ўсе, «свой».

Зрэшты, гэтыя змены ў настроях грамадскасці адчуў і Лукашэнка, які ўжо некалькі разоў вымушаны быў заявіць на тэлебачанні: маўляў, апазіцыя павінна быць, гэта нармальна для дэмакратыі. Думаю, што Аляксандр Рыгоравіч памыліўся ў выбары тактыкі барацьбы супраць лідэраў апазіцыі, калі свядома паставіў іх на адну дошку з шэраговымі дэманстрантамі і пачаў цягаць па судах. Цяпер яны сапраўды разам, а ён на сваім Алімпе застаецца адзін.

Крумкач крумкачу вока не выдзеўбе?

Дарэчы, наконт Алімпа. Тут у прэзідэнта таксама больш пройгрышаў, чым дасягненняў. Пасадзіўшы за краты сваю былую пратэжэ Тамару Віннікаву, Лукашэнка, канешне, павысіў папулярнасць у простым народзе, але страшэнна напалохаў наменклатуру. Другім моцным ударам па сваіх была «барысаўская справа», калі за ўдзел у прэзентацыі новага будынка падатковай інспекцыі паздымалі з пасадаў не толькі айцоў горада, але і кіраўнікоў прадпрыемстваў.

Атрымліваецца: што дазволена рабіць вышэйшай уладзе ў Мінску — не дазволена барысаўскім, гродзенскім, магілёўскім начальнікам... А гэта ўжо чыстай вады гарбачоўшчына, якая прывядзе да звычайнага сабатажу распараджэнняў прэзідэнта на месцах і паступовай страты аўтарытэту Лукашэнкі сярод сталічнага чынавенства. Глядзіце, з якой руплівасцю набліжаныя Лукашэнкі пачалі браць «пад свой дах» аб'екты гаспадаркі (прыклад — Камароўскі рынак). Яны падстрахоўваюцца на выпадак раптоўнага знікнення свайго шэфа з палітычнай арэны, як гэта пачалі рабіць гарбачоўцы ў пачатку 90-х, калі адчулі, што Міхаіла Сяргеевіча павяло «не туды». У нашым выпадку здрада будзе цалкам натуральнай рэакцыяй: чыноўніку ўжо не патрэбен Лукашэнка — народны герой, часы палітычных Робін Гудаў прайшлі, гульня з беднай публікай мае сэнс, толькі калі ёсць багатыя, але калі іх пагалоўна знішчаюць, то тэлевізійныя планёркі не маюць сэнсу. Калі шэф няздольны гуляць па зразумелых усім правілах, то шукаюць іншага шэфа, больш прадказальнага.

Ідэалагічны вакуум

Раней менавіта на ідэалагічным «полі бітвы» беларускі прэзідэнт біў ушчэнт сваіх сапернікаў, бліскуча карыстаючыся парадоксамі грамадскай свядомасці, сфарміраванай у камуністычныя часы. Але цяпер стала відавочна, што ніякай новай ідэалогіі прэзідэнт не сфармаваў. Камуністычная ідэя ўжо не спрацоўвае, а дэмакратычныя каштоўнасці яму не па нутру («Я за цывілізаваным светам свой народ не павяду»). З усіх ідэалагічных схем застаюцца толькі «аб'яднанне з братняй Расіяй» і «мы — славяне». Не густа. Да таго ж сёлетняя вясна і тут паднесла Лукашэнку нечаканы сюрпрыз: браты-расіяне ўбачылі ў ім апранутага пад славяніна цыгана, які ў базарны дзень спрабуе прадаць ім крадзеную і перафарбаваную кабылу. Ад здзелкі адмовіліся, справядліва мяркуючы, што кабыла хутка сама здохне. За славянскае братэрства налілі чарку, але не больш таго (калі́х наліваць не сталі, бо ўсё адно разаб'е аб падлогу).

Заход сонца над лукашэнкаўскім балотам

І, нарэшце, аб галоўнай паразе Лукашэнкі ў выніку вясны — аб здачы пазіцыяў перад Еўрасаюзам. Звычайны чалавек пачынае прыслухоўвацца да парадаў у стане разгубленасці, калі нароблена шмат памылак. Але наша ўлада хітрэй за звычайнага чалавека. Яна не прызнае памылак, прыдумляе, як зрабіць з іх перамогі.

Тое, што беларускі прэзідэнт пагадзіўся на дыялог з апазіцыяй пры пасрэдніцтве місіі Еўрапейскага Саюза, зусім не дэманструе ягонага шчырага жадання зрабіць, нарэшце, як лепш, як увесь свет. Лукашэнка ў чарговы раз спрабуе выйграць час, падмануць і Захад, і апазіцыю, і Расію, на якую Еўропа з Амерыкай націскаюць, каб паўплывала на «малодшага брата». І ўсё ж сам факт таго, што Лукашэнка, скрыгочучы зубамі, пагадзіўся пайсці на такія перамовы — яго велізарная параза не толькі за мінулую вясну, а і за ўсе тры гады прэзідэнцтва. Дыктатар губляе ініцыятыву, ён становіцца вучнем, якога прымушаюць выпраўляць двойкі. Па вялікім рахунку, гэта чыстае фіяска для Лукашэнкі-палітыка. Бо дзейнічаць у іншым палітычным стылі, акрамя як у дыктатарскім, ён увогуле не здольны. Далей усё пакоціцца, як снежны камяк з горкі. Чым больш дэмакратычным будзе Лукашэнка, тым слабейшым ён будзе палітыкам, і тады ўжо перамогі апазіцыі з разрада тэарэтычных пяройдуць у практычную плоскасць. Менавіта вясна-97, пры ўсёй яе знешняй неэфектыўнасці, і паклала пачатак гэтаму працэсу.

Тры аўтарытэтныя еўрапейскія арганізацыі — Савет Еўропы, Еўрапейскі Саюз і АБСЕ — прыкладаюць агульныя намаганні, каб вярнуць Беларусь на шлях дэмакратычнага развіцця. Наша газета часта піша пра гэта. Аднак многія чытачы, як сведчыць рэдакцыйная пошта, слаба разбіраюцца ў тым, што ўяўляюць сабой СЕ, ЕС, АБСЕ, якая гісторыя дачыненняў Беларусі з гэтымі арганізацыямі, якія краіны ў іх ўваходзяць і г.д. Улічваючы зацікаўленасць нашых чытачоў, СВАБОДА будзе больш падрабязна пісаць пра гэта. Сённяшняя публікацыя — пра адносіны Беларусі з Саветам Еўропы.

Тупік на еўрапейскім накірунку

Прэзідэнт Парламенцкай Асамблеі Савета Еўропы Лені Фішэр заявіла, што кантакты паміж Страсбургам і Мінскам могуць быць нармалізаваныя толькі пасля правядзення ў Беларусі свабодных дэмакратычных парламенцкіх выбараў.

У верасні 1992 года Беларусь атрымала статус спецыяльна запрошанай, які дазваляў нашай дэпутацкай дэлегацыі ўдзельнічаць у сесіях Парламенцкай Асамблеі СЕ, але без права голасу. У сакавіку 1993 года міністр замежных справаў Пётр Краўчанка накіраваў Генеральнаму сакратару СЕ афіцыйную ноту (заяву) аб уступленні Беларусі ў Савет Еўропы. Наша краіна мела вялікія шанцы стаць паўнапраўным членам гэтай аўтарытэтнай міжнароднай арганізацыі. Аднак 13 студзеня гэтага года Бюро Парламенцкай Асамблеі СЕ вырашыла пазбавіць нашую краіну статуса спецыяльна запрошанага ўдзельніка сесій Парламенцкай Асамблеі. Беларусь страціла ўсякія сувязі з СЕ, як і Югаславія, якая была выключана з Савета Еўропы ў 1992 годзе. Тым часам паўнапраўнымі членамі СЕ сталі Эстонія (1993), Літва (1993), Латвія (1995), Малдова (1995), Украіна (1995) і Расія (1996).

Большасць еўрапейскіх краінаў прызнала незаконным апошні лукашэнкаўскі рэферэндум, разгон Вярхоўнага Савета і прызначэнне «кішэннага» парламента. Яшчэ напярэдадні рэферэндуму, які стварыў крызісную сітуацыю ў нашай краіне, у Мінск па запрашэнні старшыні Вярхоўнага Савета Сямёна Шарэцкага прыбыла прэзідэнт ПАСЕ Лені Фішэр. Прэзідэнт Лукашэнка падкрэслена ігнараваў заклікі Савета Еўропы да захавання законнасці і дэмакратыі. Ён нават не знайшоў часу для сустрэчы з Лені Фішэр, пайшоўшы гуляць у футбол. У выніку Рыгоравіч прайграў на міжнародным полі, прывёўшы Беларусь да ізаляцыі. Савет Еўропы не накіраваў сваіх назіральнікаў на рэферэндум, што ўжо было даволі трывожным сігналам.

Пасля т.зв. рэферэндуму ў Мінск прыбыла дэлегацыя СЕ, якая прааналізавала працэс *«канстытуцыйнай рэформы»* і прызнала новую канстытуцыю нелегітымнай. Пазбаўленне Беларусі статуса спецыяльна запрошанай азначае, што нашая краіна практычна выключана з кандыдатаў у члены Савета Еўропы. Як і іншыя еўрапейскія структуры (Еўрасаюз, АБСЕ), Савет Еўропы не прызнаў прызначаных Лукашэнкам «парламентарыяў». Адносіны афіцыйнага Мінска са Страсбургам зайшлі ў тупік. Спачатку толькі Масква выказалася супраць пазбаўлення Беларусі статуса спецыяльна запрошанай. Пазней голас у абарону Мінска падалі таксама Кіеў і Кішынёў. Дарэчы, асабліва актыўна абараняў рэжым Лукашэнкі ў Страсбургу дэпутат расійскай Думы Жырыноўскі.

Сёлета на вясенняй сесіі ПАСЕ расійская дэлегацыя зноў паспрабавала рэабілітаваць рэжым Лукашэнкі. У прыватнасці, расійскія «думцы» прапанавалі накіраваць спецыяльную місію Савета Еўропы ў Мінск і правесці семінар на тэму дэмакратыі пад эгідай СЕ. Ніводная з прапаноў «старэйшага брата» не знайшла падтрымкі ў еўрапейскай супольнасці. «Па блату» у Савет Еўропы паступіць немагчыма, трэба лічыцца з еўрапейскімі стандартамі дэмакратыі.

Алесь ДАШЧЫНСКІ

Наша даведка

Савет Еўропы — старэйшая на кантыненце кансультатыўная палітычная структура, якая дэкларавала *«абарону заходніх прынцыпаў і ідэалаў»*. Утвораны у 1949 годзе, пасля падпісання дзесяццю краінамі (Бельгія, Данія, Францыя, Вялікабрытанія, Ірландыя, Італія, Люксембург, Нідэрланды, Нарвегія, Швецыя) адпаведнага статута ў Лондане. Цяпер у СЕ уваходзіць сорак еўрапейскіх краінаў. У 1996 годзе ЗША атрымалі статус назіральніка.

Сярод першачарговых задачаў Савет Еўропы бачыць абарону парламенцкай дэмакратыі, правоў чалавека, вяршэнства закона, умацаванне дэмакратычных інстытутаў, прывядзенне да агульнага стандарта сацыяльнай палітыкі і юрыдычнай практыкі, развіццё нацыянальных культур еўрапейскіх народаў. Пачынаючы з 1989 года для Савета Еўропы становіцца прыярытэтным маніторынг дэмакратычных пераўтварэнняў у краінах былога сацлагера, кантроль за захаваннем правоў чалавека ў посткамуністычных дзяржавах.

Кіраўнічыя органы Савета Еўропы: камітэт міністраў замежных справаў (збіраецца два разы на год у Страсбургу і вызначае асноўныя дырэктывы) і Парламенцкая Асамблея, у якую уваходзіць каля 300 дэпутатаў, накіраваных нацыянальнымі парламентамі (збіраецца тры разы на год і мае кансультатыўныя функцыі). Прэзідэнтам Парламенцкай Асамблеі абрана Лені Фішэр (ФРГ). Генеральны сакратар Савета Еўропы (абраны на 5 гадоў) Даніэль Таршыс (Швецыя) узначальвае генеральны сакратарыят СЕ.

У якасці рабочых моваў выкарыстоўваюцца французская і англійская, у Парламенцкай Асамблеі — таксама нямецкая, італьянская, нідэрландская, партугальская, іспанская і турэцкая.

Важнай структурай СЕ з'яўляецца Еўрапейская камісія па правах чалавека. Гэта першая інстанцыя, дзе разглядаюцца выпадкі парушэння Еўрапейскай канвенцыі па правах чалавека. Другая інстанцыя — Еўрапейскі суд па правах чалавека. Краіна, якая ўступае ў СЕ, далучаецца да Канвенцыі і прызнае юрысдыкцыю Еўрапейскага суда. А грамадзяне краіны могуць звяртацца са скаргамі напрамую ў Страсбург (Францыя).

КАДРЫ

Героі Мінскай вясны-97

Вуліцы беларускай сталіцы сталі для іх палігонам

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

Как обуздать наглеца

Кристоф БЕРТРАМ
дипломатический корреспондент немецкой газеты *Die Zeit*

Ничто так не раздражает родителей, как ребенок, не желающий вести себя прилично. То же происходит и в межгосударственных отношениях: ничто так не раздражает современные развитые страны, как режимы, не следующие основным правилам международного поведения.

В наши дни один из главных возмутителей спокойствия — Исламская Республика Иран. Эта страна не скрывает своего желания подорвать режимы стран Персидского залива. Иран поддерживает международный терроризм. Не далее как в апреле суд в Берлине установил, что убийство в Германии в 1992 г. четырех лидеров иранской оппозиции было осуществлено по приказу высшего иранского руководства, а американские следственные органы, расследовавшие взрыв на базе США в Саудовской Аравии прошлым летом, почти уверены, что и здесь приложил руку Иран. Вдобавок, хотя Иран и подписал Договор о нераспространении ядерных вооружений, он стремится заполучить технологии, способные привести к созданию ядерного устройства.

Америка, подобно педагогу старого закала, утверждает, что самый лучший метод воспитания — наказание. Вашингтон рвет дипломатические отношения, блокирует американскую торговлю с Ираном и требует международных экономических санкций. Нельзя отрицать логичность таких действий: отказавшийся играть по правилам должен за это поплатиться.

Однако аргументы, которые со своей стороны приводят Европа и Япония, звучат как положения современной педагогической науки. Послушания можно добиться с помощью диалога и примера. Поскольку Европа и Япония — главные торговые партнеры Ирана, инстинкты, наклонности и интересы заставляют их противиться политике изоляции Ирана, к которой призывают США. Дошло до того, что после осложнения отношений в результате решения берлинского суда страны ЕС отказались разорвать дипломатические отношения с Ираном. Правда, все они (за исключением Греции) на короткое время отозвали своих послов, но скорее, чтобы успокоить общественность дома, а не для того, чтобы произвести впечатление на иранских мулл.

Следует ли оставлять наглые провокации одиозных режимов безнаказанными? Конечно же, нет. Но проблема в том, что в большинстве случаев инструменты принуждения (не считая военной интервенции), которыми располагают страны, — несовершенны. Чтобы сделать их хоть в какой-то степени действенными, требуется высокая степень международной солидарности. Например, когда США прекратили торговые отношения с Ираном, даже их ближайшие союзники тут же с готовностью увеличили объем своей торговли с этой страной.

Общая стратегия Запада должна придерживаться принципа *quid pro quo*: если кто-либо хочет чего-либо от Запада — например, кредитов и снятия торговых санкций — он должен это заслужить. Такой подход сильно отличается от теперешней американской политики. Чем более общий характер будут носить обвинения, требования и угрозы, тем ниже будет их эффективность. Кроме того, недостаточная четкость требований затрудняет любые шаги навстречу Западу, поскольку в случае Ирана дает возможность сторонникам жесткой линии объявить даже самое скромное движение в этом направлении сделкой с Дьяволом номер один.

Таким образом, наилучший подход к государствам, не соблюдающим правила международного поведения, — дать им понять, что сотрудничество выгодно, а упрямство вредно. Для этого необходимо держать открытыми каналы коммуникации и четко указать на отношение между тем, что от этих стран ожидается, и тем, что им предлагается взамен.

© Project Syndicate

План Маршалла

Чарлз С.МЕЙЕР

Когда государственный секретарь США Джордж Маршалл выступил с речью в Гарвардском университете 5 июня 1947 г., концепцию, им предложенную, едва ли можно было назвать законченным планом. Тем не менее, эта концепция положила начало тому, что мы сегодня называем планом Маршалла.

Развитие политической и экономической ситуации после Второй мировой войны вызывало тревогу по многим причинам.

Не одна лишь проигравшая Германия оказалась в трудном положении. С момента окончания войны европейская торговля едва-едва начинала возрождаться. Несмотря на то, что в 1946 г. произошел обнадеживающий подъем производства, еще хрупкая послевоенная экономика была деморализована и испытывала множество трудностей. Урожай 1946 г. оказался скудным; затем последовала суровая зима, и в результате сильных холодов замерзли реки, по которым обычно баржи доставляли уголь на электростанции, вырабатывавшие необходимое заводам и фабрикам электричество. Для того, чтобы заниматься восстановлением, требовалось доставлять материалы и оборудование из Соединенных Штатов, однако у европейцев не было долларов на их закупку.

В те же самые месяцы идеологические разногласия между Востоком и Западом стали еще более непреодолимыми. Русским и американцам не удалось договориться о контроле над атомной энергией; они заняли противоречивую позицию в вопросе о контроле над Ираном; восточноевропейские страны, оккупированные советскими войсками, были вынуждены становиться сателлитами Советского Союза, по мере того, как разного рода коммунистические и народные партии или псевдополитические движения ужесточали контроль над правительством, промышленностью и прессой. Терявшие авторитет политики, профсоюзные лидеры и интеллектуалы, которые все еще надеялись преодолеть раскол, были списаны со счетов и утратили всякое влияние на Западе; на Востоке их заставляли молчать, ссылали и сажали в тюрьмы.

Это был именно тот вызов, на который ответили Маршалл и его помощники. Выработанная концепция была достаточно простой, но носила новаторский характер: Вашингтон должен был взять на себя многолетнее обязательство по оказанию помощи правительствам готовых к сотрудничеству европейских государств в пополнении их валютных запасов, стимулировании экономического оздоровления и предотвращении возврата к авторитарным решениям.

Новая программа помощи получила название «Программы восстановления Европы», предлагала целевой характер инвестиций и восстановительных работ, предусматривала то, что сегодня мы называем передачей технологий — наряду с направлением советников по вопросам модернизации экономики.

После того, как Маршалл произнес свою речь, Соединенные Штаты подписали соглашения с каждым из европейских государств, однако, невзирая на это, они призывали европейцев к сотрудничеству между собой с целью установления приоритетов. Политическая прозорливость этого проекта объяснялась его открытым характером. Ни одна страна не исключалась из этого процесса: если восточноевропейские коммунистические режимы захотели бы открыть свою экономику для американских инвесторов и сотрудничать в области торговли, то они могли вполне рассчитывать на определенную долю ресурсов.

В начале июня 1947 г. еще нельзя было все это предусмотреть в рамках одной связной стратегии. Однако ключевые концептуальные моменты были ясны: оказание стабильной помощи, направленной на инвестиции, экономический рост и обеспечение платежного баланса, то есть на содействие в целях развития; оказание помощи Европе — региону, обладающему перспективой общей интеграции, а не просто отдельным странам; оказание помощи с упором на повышение производительности и расширение сотрудничества между капиталом и трудом — помощи, которая стимулировала бы европейцев к тому, чтобы воспроизвести у себя продуктивную политико-экономическую модель Соединенных Штатов.

Несмотря на то, что советский министр иностранных дел Вячеслав Молотов побывал на организационном совещании представителей государств-получателей помощи, состоявшемся в июле 1947 г. в Париже, Советский Союз и контролируемые им режимы вскоре отказались от участия в этом процессе. В сентябре московские руководители собрали совещание иностранных коммунистических партий и посоветовали им готовиться к долгому периоду враждебной конфронтации.

Американцы создали новую структуру: самостоятельное агентство в Вашингтоне, ведающее вопросами помощи, — Администрацию экономического сотрудничества (АЭС); руководителем этого учреждения стал бывший президент корпорации «Студебекер» Пол Хоффман, который возглавил координацию экономических планов и который ежегодно подавал заявки в Конгресс на выделение средств.

Каждая страна должна была подготовить план восстановления, который, в свою очередь, должен был получить одобрение недавно созданной Организации европейского экономического сотрудничества (основана в 1948 г.) и американцев. Объем выделявшихся средств зависел от предполагаемого дефицита платежного баланса; Вашингтон платил деньги не по доброте душевной, а потому, что это было продиктовано политической и экономической целесообразностью. После того, как европейцы получали положительное решение о поставках материальных ресурсов из Соединенных Штатов, АЭС закупала материалы и товары у американских поставщиков — сталь и промышленное сырье, узлы машин и механизмов, пшеницу, продовольствие, табак — и обеспечивала их поставку в Европу. Правительства стран-получателей продавали эти товары за местную валюту (так называемый «эквивалент») организациям или промышленным предприятиям, которым они были нужны.

Насколько серьезное экономическое и политическое воздействие оказал план Маршалла за четыре года своего существования? К 1951 г. американцы оказали помощь на сумму 14 млрд. долларов, то есть примерно в пять раз больше, чем пропорциональный объем помощи, которую США оказывают сегодня иностранным государствам. В первые два года осуществления программы американская помощь составляла значительную долю в формировании валового капитала европейских стран, которые вскоре после этого начали накапливать свой собственный капитал. Помощь, поступавшая в долларах, позволяла европейцам осуществлять инвестиции, не пытаясь поправить платежный баланс путем «жесткой экономии». Это означало, что процесс экономического восстановления не надо было финансировать за счет заработной платы трудящихся.

Стала бы Европа коммунистической, не будь плана Маршалла? Нет, не стала бы. Однако в нее могла бы вернуться политика конца 30-х годов, отличавшаяся социальной злобой и отсутствием энтузиазма. План Маршалла способствовал началу 25-летнего периода бурного экономического роста; он создал стимулы для дальнейшей региональной интеграции (особенно для создания имевшего важнейшее значение Европейского платежного союза в 1950 г.) и помог стабилизировать политику «всеобщего благосостояния».

Такой исход вряд ли был предопределен. Европейцы и американцы в 30-х годах вели разрушительную политику, которая имела катастрофические последствия. Они бы могли опять встать на этот путь. Однако в конце 40-х годов и американцы, и европейцы сделали конструктивный выбор. Прошло 50 лет, и сегодня нам есть о чем поразмыслить, когда мы вспоминаем, как это все начиналось в зале для церемоний Гарвардского университета.

© Harvard Magazin, 1997

Свет учора і сёння

Афганістан

ВОЙСКІ ІСЛАМСКАГА РУХУ Талібан заўчасна заяўлялі, што кантралююць практычна ўсю тэрыторыю краіны. Пазаўчора яны пацярпелі вялікую паразу ад генерала Шаха Масуда на поўначы краіны і былі вымушаны пакінуць ключавы горад антыталібскай кааліцыі Мазары-Шарыф. Новы рэжым талібаў ужо прызнаны Пакістанам і Саудаўскай Аравіяй. Расія папярэдзіла Талібан, што прыме жорсткія меры ў выпадку небяспекі паўднёвым межам СНД.

Францыя

У ВЫНІКУ ПЕРШАГА ТУРА датэрміновых парламенцкіх выбараў кіруючая правая кааліцыя пацярпела паразу — яе кандыдаты набралі толькі 36% галасоў (у папярэднім парламенце яны мелі каля 80%). Прэзідэнт Жак Шырак *(на здымку)* яўна не разлічваў на такі вынік. Асноўная апазіцыйная партыя — сацыялістычная — узяла 41%, а іх хаўруснікі — камуністы — 10%. У выпадку іх перамогі ў другім туры, што адбудзецца 1 чэрвеня, яны змогуць сфармаваць «левы» ўрад, з якім будзе вымушаны супрацоўнічаць «правы» прэзідэнт. За радыкальную партыю Нацыянальны Фронт прагаласавала 15%. Прэм'ер-міністр Ален Жупэ заявіў, што падасць у адстаўку незалежна ад вынікаў другога тура. Новым кіраўніком урада можа стаць лідэр сацыялістаў Жаспэн.

Іран

НОВЫМ ПРЭЗІДЭНТАМ ІРАНА стаў былы міністр культуры Махамад Хатамі, які з'яўляецца прыхільнікам лібералізацыі ісламскага ладу ў краіне. Ён набраў на выбарах 69% галасоў.

Польшча

НА АГУЛЬНАНАЦЫЯНАЛЬНЫМ РЭФЕРЭНДУМЕ 56,8% палякаў выказаліся за прыняцце новай Канстытуцыі, якая будзе дзейнічаць замест старой, прынятай яшчэ ў 1952 годзе. 43,2% выказаліся супраць, а ўвогуле ў галасаванні ўзялі ўдзел 39,8% выбаршчыкаў. Прыняццю новага Асноўнага Закона працівіцца каталіцкі касцёл.

Эстонія

У ТАЛІНЕ СУСТРЭЛІСЯ ПРЭЗІДЭНТЫ дзяржаваў Балтыі, Украіны і Польшчы з мэтай абмеркаваць далейшае супрацоўніцтва ў рэгіёне, а таксама становішча пасля падпісання дакументаў паміж Расіяй і *NATO*. Не выключаецца магчымасць стварэння Балтыйска-Чарнаморскага блока і распачынанне дэбатаў наконт уступання ў *NATO* ў другой хвалі новых членаў.

Украіна

СЁННЯ Ў КІЕЎ на сустрэчу з прэзідэнтам Кучмам мае прыбыць прэзідэнт Расіі Ельцын. Плануецца падпісанне пагаднення аб сяброўстве і супрацоўніцтве, а таксама аб статусе Севастопаля і размяшчэнні расійскага чарнаморскага ваеннага флоту. Сустрэчы паміж украінскім і расійскім прэзідэнтамі планаваліся раней, але былі адкладзеныя. Леанід Кучма *(на здымку)* гаворыць, што ўпэўнены ў станоўчым выніку перамоваў.

С'ера-Леонэ

У СТАЛІЦЫ гэтай заходнеафрыканскай краіны Фрытаўне адбыўся дзяржаўны пераварот. У выніку быў звергнуты прэзідэнт Каба. Пераварот здзейснілі афіцэры пад кіраўніцтвам маёра Каромы. Савет бяспекі ААН асудзіў гэты акт і заклікаў да ўсталявання дэмакратычнай улады.

ЗША

Клінтан сцвярджае, што «нічога такога» не было.

ВЯРХОЎНЫ СУД ЗША пастанавіў, што прэзідэнт Клінтан можа быць прыцягнуты да суда ў сувязі з грамадзянскім іскам Полы Джонс. Яна абвінавачвае Клінтана ў сексуальным дамагальніцтве ў 1991 годзе, калі Клінтан быў губернатарам штата Арканзас. Суд лічыць, што прэзідэнцкі імунітэт Клінтана не з'яўляецца перашкодай для вядзення грамадзянскай справы. Мяркуецца, што Клінтан будзе выкліканы ў суд для дачы паказанняў у бліжэйшыя два месяцы. Пола Джонс заявіла, што калі Клінтан папросіць у яе прабачэння, яна адмовіцца ад іску, але адвакаты прэзідэнта адказалі, што яму няма за што прасіць прабачэння.

Ганконг

ЗА НЕКАЛЬКІ ТЫДНЯЎ да перадачы гэтай тэрыторыі Кітаю кітайскія ўлады пачынаюць уводзіць новыя падручнікі па гісторыі, у якіх асуджаецца каланіяльная палітыка Вялікабрытаніі. У школах плануецца правядзенне ўрокаў патрыятычнага выхавання з падняццем дзяржаўнага сцяга Кітая.

Турцыя

«Краіне прама і непасрэдна пагражае ісламскі фундаменталізм», — заявіў генерал Чэвік Бір. Ваенныя патрабуюць спыніць ісламізацыю Турцыі і пагражаюць «адэкватнымі дзеяннямі». Пасаду прэм'ер-міністра займае Неджметын Эрбакан (на здымку), лідэр ісламска-фундаменталісцкай партыі. Турцыя ўжо зведала ваенныя перавароты ў 1960, 1971 і 1980 гадах, і заўсёды генералы сцвярджалі, што яны «вывелі краіну з хаоса». Невядома, колькі яшчэ часу прэм'ер Эрбакан можа адсоўваць небяспеку чарговага перавароту.

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

«Гамлет» па-беларуску: быць альбо не быць?

На Малой сцэне тэатра імя Янкі Купалы адбылася неардынарная падзея — прэм'ера імпрэзы рэжысёра Валерыя Анісенкі па матывах п'есы В.Шэкспіра «Гамлет».

Акадэмічны тэатр зноў парадаваў публіку добрымі акцёрскімі работамі ды выразна-лаканічнай сцэнаграфіяй. На стылізаванай «пад шэкспіраўскі тэатр» маленькай сцэне акцёры разыгрываюць сумную гісторыю прынца Гамлета, які мусіў адпомсціць за забойства бацькі, але і сам стаў ахвярай крывадушнага Клаўдзія. Зноў разгарнуўся перад вачыма публікі ланцуг выпадковых і наўмысных забойстваў, уяўных і сапраўдных вар'яцтваў, — і гледачы, затаіўшы дыханне, сачылі за даўно вядомымі перыпетыямі. А ў антракце, перавёўшы дух, задаваліся пытаннем: чым жа адрозніваецца новая імпрэза ад соцень іншых інтэрпрэтацый «Гамлета»?

Для новай пастаноўкі тэкст Шэкспіра быў моцна адаптаваны. Імкнучыся прыстасаваць вялікую трагедыю для невялікай залы, драматург А.Дудараў і рэжысёр В.Анісенка распрацавалі аўтарскую рэдакцыю п'есы. Моцна скараціліся шэрагі дзейных асобаў. Зніклі зусім тэмы нарвежскай пагрозы ды беспарадкаў у Дацкай дзяржаве — праблемы, што былі галаўным болем караля Клаўдзія. Адным росчыркам пяра клопаты Дацкай кароны зведзеныя да аднаго: прынц Гамлет парушае спакой і згоду ў «пачцівым сямействе». Шчыра спачуваючы небараку Гамлету, насельнікі Эльсінорскага замка імкнуцца высветліць прычыну вар'яцтва няшчаснага прынца — вось і ўвесь змест першай часткі імпрэзы, па яснасці малюнка і прастаце інтэрпрэтацыі роднаснай лацінаамерыканскім тэлесерыялам.

На шчасце, сапсаваць Шэкспіра цяжка, амаль немагчыма. Акцёры-купалаўцы (знаёмыя, відаць, і з неадаптаваным тэкстам «Гамлета») імкнуцца надаць трагедыйнасць гэтай сямейнай драме. Сапраўдныя «шэкспіраўскія страсці» гучаць у маналогу-малітве Клаўдзія (Аляксандр Гарцуеў). Шчымлівае спачуванне выклікае вар'яцкі смех няшчаснай Афеліі (Алена Анохіна). А вось перад выканаўцам галоўнай ролі (Гамлет — Алег Гарбуз) аўтары імпрэзы паставілі амаль невырашальную задачу: мяркуючы па ўсім, постаць Гамлета не паддаецца спрашчэнню, і таму прынц Дацкі, адпаведна з задумай інтэрпрэтатараў, павінен і вырашаць маральныя дылемы, і адначасова, калі гэтага патрабуюць правілы «мыльнай оперы», лезці ў бойку, распускаць рукі, па-хуліганску здзекавацца з няшчаснага Розенкранца (у гэтай ролі аб'яднаная ўся шэкспіраўская чарада каралеўскіх прыдворных; за ўсіх пакутуе Вячаслаў Паўлюць).

Вылучаецца наватарствам прачытанне «англійскай тэмы»: «Я паеду ў Англію!» — усё паўтарае ў разгубленасці Гамлет, бо яму, відаць, няўцям, што паездку падстройвае яму на згубу забойца Клаўдзій. Можа быць, у гэтай нотцы падсвядома адбілася жаданне пастаноўшчыкаў (і татальная мара ўсёй нашай інтэлігенцыі) патрапіць за мяжу — хаця б на гастролі?

А філасофскія абагульненні аб людзях і тэатры, аб жыцці і смерці дастаюцца на ролю Блазна (яе рыхтавалі народныя артысты Беларусі Генадзь Гарбук і Павел Дубашынскі). Блазан выступае за здань бацькі Гамлета, ён жа — два далакопы, і вандроўныя акцёры, колькі іх там у Шэкспіра было — таксама ён. Абаяльны і дасціпны Блазан выглядае «запрошанай зоркай» гэтага шоў і ўносіць у яго неабходную самаіронію, без якой пастаноўка, напэўна, магла б і праваліцца. Бо, разлічваючы на непатрабавальныя густы, пастаноўшчыкі выкрэслілі з геніяльнай п'есы ўсю яе глыбіню, не заўважыўшы, напэўна, у запале словы Шэкспіра, што павінны былі прагучаць з вуснаў Гамлета: «Калі ў тэатры перахапіць праз край ці, наадварот, недапрацаваць, недасведчаныя будуць смяяцца, але знаўцы адчуюць абурэнне — а для акцёраў меркаванне аднаго знаўцы павінна пераважваць поўны тэатр усіх астатніх».

Ганна ШЫМЕЛЕВІЧ

Пастаноўка шэкспіраўскага «Гамлета» на сцэне Купалаўскага тэатра была ўспрынята неадназначна не толькі гледачамі. Карэспандэнт СВАБОДЫ даведалася, што прэм'ера сапраўды стала апошнім часам адным з самых вострых дыскусійных пытанняў у беларускім тэатральным асяродку. Ён літаральна падзяліўся на два лагеры: на тых, хто лічыць пастаноўку ўдалай, і на іх праціўнікаў.

Аўтар беларускага варыянта трагедыі Аляксей Дудараў пракаментаваў: *«Я стаўлюся да прэм'еры па-свойму. Зрабіць пастаноўку твора любога класіка на сучаснай сцэне так, як хацеў менавіта ён, проста немагчыма. Сапраўды, я пакінуў у сцэнары з цэлай арміі дзейных асоб толькі дзевяць акцёраў. Нехта лічыць, што я награшыў на ўвесь шэкспіраўскі свет, але я стаўлюся да гэтага спакойна».* Ёсць у драматурга і прэтэнзіі да рэжысёрскай версіі Валерыя Анісенкі.

Так ці інакш, але «Гамлет» ужо ў афішы Купалаўскага тэатра. Нам таксама стала вядома, што купалаўцы хутка павязуць свой спектакль у Іспанію. Заўтра, 31 траўня, у Купалаўскім — зноў «Гамлет».

Марына РАССАФОНАВА

Графіка. Скульптура. Філасофія.

Заўсёды цікава назіраць за зменамі ў стылі і светаўспрыняцці вядомых мастакоў — тых, хто даўно заваяваў павагу калег і прыязнае стаўленне гледачоў, але не спыніўся ў творчым развіцці і замест салодкага адпачынку на лаўрах працуе напружана і плённа.

Выставачная палітра ў траўні была ўпрыгожаная вернісажамі двух вядомых майстроў — скульптара Уладзіміра Слабодчыкава (выстава праходзіць у Палацы мастацтва) і графіка Уладзіміра Савіча (ягоныя новыя творы экспануюцца ў галерэі «Мастацтва» на пр.Скарыны да 6 чэрвеня). Гэтыя цёзкі, кожны ў сваім мастацтве, даўно знайшлі сваё адмысловае аблічча.

У.Слабодчыкаў зноў прадставіў летуценна-вытанчаныя станковыя работы, дзе постаці людзей перадаюцца праз абагульненне формы, дзе любімыя матывы — човен у форме месяца ды маладзік, які нагадвае човен. Скульптура Слабодчыкава — не адлюстраванне жыцця, а роздум аб ім, паэтычнае асэнсаванне сябе і свету.

Аматарам мастацтва ўжо знаёмыя некаторыя выстаўленыя работы Слабодчыкава. Ягоны стыль, ягоную манеру можна пазнаць, скульптар гаворыць з намі на гэтай мове амаль усё апошняе дзесяцігоддзе. А вось Уладзімір Савіч паказаў сваёй новай выставай, што ягоная графіка можа быць шматаблічнай.

Найбольш вядомыя работы У.Савіча — гэта графічныя серыі, на якія натхніла мастака беларуская мінуўшчына, казачныя ды гістарычныя вобразы. Фантастычны свет легендаў у работах мастака набываў адмысловыя, складана-зменлівыя формы, хаця Савіч звычайна карыстаўся ўмоўнымі сродкамі чорна-белай графікі. Сёлета ў галерэі «Мастацтва» Савіч прадстаўляе яркія каляровыя работы. Прычым яркія, зіхатлівыя фарбы нясуць у іх сэнсавую і псіхалагічную нагрузку, а тканка малюнка адступае перад колерам на другі план. *«Эксперыменты з колерам выводзяць Савіча за традыцыйныя межы графікі»,* — лічыць мастацтвазнаўца Вольга Каваленка. Яна ж тлумачыць змены ў стылі мастака пашырэннем прасторы ягоных інтарэсаў — ад гістарычна-нацыянальнай тэматыкі 70—80-х гадоў Савіч адмаўляецца дзеля філасофскіх разважанняў у работах «Блукаючы прарок», «Пакінь свой след», «Раздваенне» ды іншых.

Відаць, кожны сапраўдны мастак, якія б тэмы ні складалі спецыфіку ягонай творчасці, непазбежна паўстае перад вечнымі праблемамі быцця. Філасофія становіцца лейтматывам творчасці Уладзіміра Слабодчыкава, Уладзіміра Савіча, і гэта, напэўна, азначае, што філасофскі роздум увогуле важны ў сучасным беларускім мастацтве.

Ганна ШЫМЕЛЕВІЧ

Як падзяліць Міцкевіча?

Вялікі паэт Адам Міцкевіч нарадзіўся ў 1798 годзе. 200-я ўгодкі гэтай даты занесеныя ў каляндар *UNESCO* наступнага года. Не так шмат нашых землякоў добра вядомая ўсяму свету, А.Міцкевіч — адзін з іх. Аднак ягонае дачыненне да цяперашняй Беларусі і беларускага народа ўсё яшчэ даводзіцца даказваць. Добрую справу ў гэтым сэнсе зрабіла міжнародная канферэнцыя «Адам Міцкевіч і сусветная культура», якая адбылася ў Гродне.

Сёння любы польскі даследчык, не зацыклены на старых догмах, прызнае, што Міцкевічы — гэта спольшчаная беларуская шляхта. У вядомага беларускага паэта У.Караткевіча ёсць іранічны верш на гэтую тэму: *«Быў там нейкі Ванька — стаў Ванькові́ч. Быў там нейкі Міцька – стаў Міцкевіч».* Хоць вядома, што Адам выхоўваўся на польскай мове і ў рэчышчы польскай культуры, але — на мясцовым, беларускім фальклоры, якім у вялікай ступені жывілася ягоная паэзія, на родным, беларускім жыцці.

Доўгі час, аднак, вялікага паэта дзялілі паміж сабой літоўцы з палякамі, і ніхто нават не ўспамінаў пры гэтым пра беларусаў. Пра ўсе нашыя крыўды ў гэтым пытанні гаварыў на канферэнцыі прафесар А.Лойка. Так, беларусаў сапраўды няма ў найвялікшым творы Міцкевіча — паэме «Пан Тадэвуш». Няма сённяшняга слова — беларусы. Не было тады на Навагрудчыне, апісанай у паэме, беларушчыны, а была — пальшчызна. Гэта быў час, па вызначэнні сп.Лойкі, калі старабеларуская літаратура і культура скончыліся, а новабеларуская яшчэ не ўзнікла. Іншымі словамі, гэта быў час паміж першадрукаром Францішкам Скарынам і Францішкам Багушэвічам — пачынальнікам новай літаратуры.

Аднак прафесар лічыць, што беларуская аснова ў паэме відавочная. Гэта, па-першае, беларусізмы ў польскай мове тэкста. У апошнім польскім выданні «Пана Тадэвуша» каментуецца больш за сто такіх словаў. Часам каментарыі непасрэдна спасылаюцца на крыніцы: «беларускі выраз» або «з беларускай мовы». Аднак шмат і памылковых спасылак, якія заблытваюць моўную аснову паэмы. Напрыклад, некаторыя беларусізмы тлумачацца так: слова з мовы паляўнічых, з мовы навагрудскай шляхты або проста — з гміннай гаворкі, і не ўказваецца, што гэтая гаворка — частка беларускай мовы. Некаторыя словы ўвогуле называюцца чамусьці літоўскімі або рускімі, напрыклад «шалёны» альбо «покуць». Такія памылкі тлумачацца тым, што польскія даследчыкі ўпарта атаясамлівалі гістарычную Літву — сённяшнюю Беларусь — з сучаснай Літоўскай Рэспублікай.

Дарэчы, у паэме «Пан Тадэвуш» апаэтызаваная тая Літва, сынам якой лічыў сябе Адам Міцкевіч, у яе складзе — і Навагрудак. Прафесар Лойка выказвае думку, што менавіта з-за блытаніны, звязанай з тэрмінам «Літва», нашыя суседзі літоўцы здолелі збудаваць сваю дзяржаву. Менавіта яны ў 1919 г. завезлі ў Версаль «Літоўскія статуты», надрукаваныя старабеларускай мовай, каб даказаць, што Вялікае княства Літоўскае было выключна іхняй дзяржавай. А вось нашая беларуская дэлегацыя не здагадалася гэтага зрабіць...

Міцкевіч быў паэтам «ліцвінізму», які, паводле прафесара Лойкі, з'яўляецца важнай фазай гістарычнага жыцця беларусаў — пераходнай ад старабеларускай да новабеларускай ідэі. Для нас, беларусаў, у ліцвінізме была закладзеная вялікая творчая сіла, з якой карысталі і Багушэвіч, і Купала.

Тое, што літоўцы, і не думаючы ўспамінаць пра беларусаў, спачатку прысвоілі Адама Міцкевіча, а потым «падзяліліся» ім з палякамі, засведчыў польскі навуковец Мечыслаў Яцкевіч. Па яго словах, яшчэ ў 80-я гады мінулага стагоддзя літоўцы назвалі паэта «Адомасам Міцкусам», цалкам змяніўшы яго прозвішча, і ўзнялі яго на штандары свайго адраджэння. У літоўскай свядомасці ён стаў выключна літоўцам. Яго біяграфічныя і іншыя звесткі скажаліся да бязглуздасці, каб толькі даказаць, што Міцкевіч — чыстакроўны літовец-жамойт.

І толькі пазней — у міжваенны перыяд — пра яго сталі пісаць у Літве як пра польскага паэта. Між іншым, да самага апошняга часу літоўцы часта выпускаюць кнігі пра паэта і перавыдаюць ягоныя творы, чаго не робіцца ў Беларусі. Пазіцыя М.Яцкевіча, аднак, класічная для польскай навукі. Усцешыўшыся, што літоўцы вярнулі першынство ў праве на Міцкевіча палякам, самі палякі і не думалі аддаць належнае трэцяму, таксама законнаму, «уласніку» — беларусам. Гаворачы пра ўжываныя паэтам словы «літоўскі» і «Літва», многія польскія даследчыкі дасюль традыцыйна суадносяць іх з цяперашнімі літоўцамі, якіх у часы Міцкевіча называлі жмудзінамі.

Партрэт Адама Міцкевіча. (Мастак В.Шаранговіч).

Канечне, дзеля справядлівасці трэба зазначыць, што А.Міцкевіч часам сам блытаўся ва ўсіх гэтых вызначэннях, бо цяперашніх дзяржаўных межаў тады не было. Але ён досыць выразна называў Беларуссю яе сённяшнюю ўсходнюю і часткова цэнтральную часткі, а Літвой — заходнюю Беларусь і частку цяперашняй Літоўскай рэспублікі — Віленскі край. Аднак літоўцы і палякі доўгі час ігнаравалі беларускія карані паэта. Здаецца, на ягонай творчасці ў Літве і Польшчы больш спекулявалі не вучоныя, а — палітыкі, якія «не заўважалі» відавочнага. Аднак былі і іншыя думкі. Вядомы польскі навуковец Станіслаў Пігань у 1934 г. слушна падкрэсліваў: *«Міцкевіч, пры ўсёй гарачыні і шырыні польскага патрыятызму, заўсёды меў, нават знарок у сабе культываваў, усведамленне пэўнай адасобленасці. Пачуццёва ён быў самым цесным чынам звязаны з роднай Навагрудскай зямлёй, быў ліцвінам і ніколі не адчуваў сябе «карэняжэм»* (г.зн. жыхаром этнічнай Польшчы. — **С.А.**). Зрэшты Адам Міцкевіч ніколі не жыў у «кароннай» Польшчы. Нарадзіўся ён у 1798 годзе на Навагрудчыне, у 1824 г. быў арыштаваны і сасланы царскім урадам, а з 1829 года знаходзіўся ў эміграцыі ў Заходняй Еўропе. Калі ў 1831 г. на польскіх і беларускіх землях выбухнула паўстанне, Міцкевіч накіраваўся ў Польшчу, але здолеў даехаць толькі да Познані: паўстанне задушылі. А ў Варшаве, польскай сталіцы, Міцкевіч так ніколі і не быў. Памёр ён у 1855 г. у Канстанцінопалі, пахаваны быў у Парыжы, а ў 1890 г. парэшткі паэта перавезлі ў Кракаў.

Тое, што Міцкевіч па сутнасці — не паляк, адчувалі і польскія чытачы. Яшчэ ў 1822 годзе нейкі чытач з Варшавы дакараў Міцкевічу ў часопісе *Wiadomości Brukowe*: *«Вы для Літвы, а не для Кароны пішаце... менш дбаеце пра тое, ці вас у Варшаве будуць разумець, абы ў Літве вас разумелі...»*

Возьмем, напрыклад, першы яго зборнік «Балады і рамансы» 1822 года. Там змешчаны дзве «світязянскія» балады, а таксама раманс «Курганок Марылі», які мае падзагаловак «думка з літоўскага спеву». У рамансе гаворыцца пра нёманскі бераг, пра Яся і Марылю, але ж нічога — пра літоўцаў-жамойтаў. Яшчэ адзін сын беларускай зямлі, якога доўга дзялілі паміж сабой літоўцы з палякамі, Ігнат Дамейка, пісаў ва ўспамінах пра сваіх сяброў А.Міцкевіча і Я.Чачота, з якімі вучыўся ў Навагрудку, што яны *«з гадоў маленства добра ведалі наш літоўскі люд, палюбілі яго песні, прасякнуліся яго духам і паэзіяй».* Напрыканцы жыцця Ян Чачот пачаў выдаваць зборнікі беларускіх песень. Адчуваючы, магчыма, што з-за слова «літоўскі» адбываецца блытаніна, ён назваў песні «славяна-крывіцкімі». Адам Міцкевіч пасля яго смерці пісаў, што Чачот выдаў менавіта «беларускія» песні. Сам вялікі паэт вызначаў нашу мову наступным чынам: *«беларуская мова, якую называюць русінскай альбо літоўска-русінскай...»*

Сёння, аднак, можна сказаць, што права беларусаў на «свяшчэнную карову» нарэшце прызнанае. Міцкевічаўская канферэнцыя, якая адбылася нядаўна ў Гродне, была пераважна беларуска-польскай (гэтыя дзве мовы былі і рабочымі), літоўскіх дакладаў быў мінімум. А тэма выступу аднаго з польскіх навукоўцаў — Збігнева Судольскага — надзвычай трапна вызначыла сутнасць постаці і творчасці Адама Міцкевіча, які быў названы *«геніем памежжа культур».*

200-я ўгодкі паэта будуць шырока адзначацца ў розных краінах. Палякі рыхтуюць да выдання Міцкевічаўскую энцыклапедыю, выходзіць збор ягоных твораў і эпісталярнай спадчыны ў 27 тамах. Славуты кінарэжысёр Анджэй Вайда збіраўся экранізаваць «Пана Тадэвуша», і нават падрыхтаваны сцэнарый, але пакуль невядома, ці будзе зняты фільм. Юбілейныя сімпозіумы адбудуцца ў розных універсітэцкіх гарадах, у тым ліку ў заходнееўрапейскіх. Самы важны рыхтуецца ў Калеж дэ Франс, у Парыжы, дзе Адам Міцкевіч выкладаў курс літаратур. Папярэдне плануецца, што на адкрыцці з прывітальным словам выступіць сам Жак Шырак.

У Беларусі адмысловую энцыклапедыю і тым больш вялікі збор твораў да 200-годдзя класіка выдаваць не збіраюцца. Будзе, праўда, канчаткова рэканструявана шляхецкая сядзіба ў Завоссі Навагрудскага раёна, дзе нарадзіўся паэт. А ў Гродне перад домам Саюза палякаў яму паставяць бронзавы бюст.

Сяргей АСТРАЎЦОЎ

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

ПАНЯДЗЕЛАК 2 ЧЭРВЕНЯ

БТ
7.30 Утренний коктейль. 7.45, 17.50 «Музыкальная обойма». 7.50, 17.40 Экономикст. 8.00 Резонанс. 8.45 «В добрый путь!» 8.53 Выпускной экзамен по белорусскому и русскому языкам за курс базовой школы. 9.00 Телебарометр. 9.10 Здоровье. 9.40 «Памятники природы». Д/ф. 10.15 Темная комната. «Звезда Давида». 10.45 «Государственная граница». Х/ф. «Мирное лето 21-го». 13.00, 15.00, 18.50, 23.25 Новости. 15.15 Видеокурс французского языка. 15.45 «Приключения Скиппи». 16.15 «На добрый лад». 16.30 Гости в дом. 17.00 Музыкальный антракт. 17.10 Концертный сезон. 18.00 Футбол. Чемпионат Беларуси. «Динамо» (Минск) – «Локомотив-96» (Витебск). 19.50 Тема дня. 20.10 «Политика качества». 20.20 «Кто это?» 20.25 Музыкальный антракт. 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.50 Х/ф «Трембита». 23.35 «От Чижовки до Комаровки». Спект.

ОРТ
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.50 Новости. 8.15 «Девушка по имени Судьба». 9.00 Человек и закон. 9.25 Поле чудес. 10.30 «Угадай мелодию». 14.20 «Волшебные приключения Квазимодо». 14.45 Марафон-15. 15.05 Звездный час. 15.40 Мультфильмы. 16.10 Теннис. Открытый чемпионат Франции. 17.20 «Девушка по имени Судьба». 18.05 Погода. 18.10 Час пик. 18.35 «Угадай мелодию». 19.00 «Мы». 19.45 Спокойной ночи, малыши! 20.00 Время. 20.45 Х/ф «Гарри и Хендерсоны». 22.50 Теннис. Открытый чемпионат Франции.

Канал «Россия»
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести. 7.15 С добрым утром! 8.05 «Клубничка». 8.35 Сам себе режиссер. 9.10 «Санта-Барбара». Х/ф. 14.05 Иванов, Петров, Сидоров и другие. 14.45 Вместе. 15.10 «Темная» для М.Красновой. 15.25 «Клубничка». 16.15 Тамтам новости. 16.25 Лукоморье. 16.50 Посмотри на себя. 17.05 Россияне. 17.20 Пульс. 18.00 «Санта-Барбара». Х/ф. 19.35 Добрый вечер. 20.20 «След дождя». Х/ф. 22.35 Дежурная часть. 23.00 Частная коллекция.

Санкт-Петербург
11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 21.55 Информ ТВ. 12.10 «История любви». 13.00 Срок ответа – сегодня. 13.35 Советы садоводам. 14.10 Международное обозрение. 14.45 «Барнум». Х/ф. С. 1. 15.40, 20.50 Телеслужба безопасности. 16.05 Дом кино. 16.45 Детское ТВ. 17.30 Телемагазин. 18.40 Большой фестиваль. 19.15 Спорт. 19.20 «История любви». 20.15 «Пенальти». 21.05 «Барнум». С. 1. 22.10 Событие. 22.25 Спортивное обозрение. 22.35 У Игоря Д.

НТВ
5.00 Сегодня утром. 9.15 Утречко. 9.30 Х/ф «Новости в одиннадцать». 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня днем. 12.00 Открытый мир. 12.45, 24.00 «Товары – почтой». 13.20 Большое «Времечко». 15.35 Дистанция 60. 16.35 Х/ф «Голубое дерево». 17.30 Футбольный клуб. 18.00, 21.00 Сегодня вечером. 18.40 Герой дня. 19.05 Х/ф «В поисках богов». 21.45 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски». 22.40 Времечко. 23.00 Сегодня в полночь. 23.20 Ночное «Времечко».

8 канал
18.00 Журнал «01». 18.30 «Таггерт». 19.30 Аэробика «Новый Эдем». 20.00 Мультфильм. 20.30 Музыка на телеканале. 21.45 Х/ф «Ответственное решение».

АЎТОРАК 3 ЧЭРВЕНЯ

БТ
7.30 Утренний коктейль. 7.45, 19.10 «Музыкальная обойма». 7.50, 17.45 Экономикст. 8.00, 13.00, 15.00, 18.00, 23.45 Новости. 8.10 «Болдинское притяжение». Д/ф. 8.50 Мультфильмы. 9.15 «Так начиналась легенда». Х/ф. 10.20 Концертный сезон. 10.45 «Портреты». 11.10 «Западный Вайкики». 12.00 Четвертое измерение. 12.25 Акколада. 15.10 «Приключения Скиппи». 15.40 Остров вдохновения. 16.10 Мультфильмы. 16.40 Музей частных коллекций в Витебске. 17.00 Музыкальный антракт. 17.10 Уроки Н.Новожиловой. 18.20 «Западный Вайкики». 19.15 Тема дня. 19.35 Познай себя. 20.00 Телевизионный Дом кино. 20.25 Музыкальный антракт. 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.50 «Христофор Колумб». 22.45 Концертный сезон. 23.15 Третий тайм.

ОРТ
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.40 Новости. 8.15 «Девушка по имени Судьба». 9.00 «Мы». 9.55 Смехопанорама. 10.20 Домашняя библиотека. 10.30 «Угадай мелодию». 14.20 «Волшебные приключения Квазимодо». 14.45 Кварьете «Веселая квампания». 14.55 Мультитроллия. 15.15 Волшебный мир, или Синема. 15.40 «Гарри – снежный человек». 16.10 Теннис. Открытый чемпионат Франции. 17.20 «Девушка по имени Судьба». 18.05 Погода. 18.10 Час пик. 18.35 «Угадай мелодию». 19.00 Тема. 19.45 Спокойной ночи, малыши! 20.00 Время. 20.45 Х/ф «Два билета на дневной сеанс». 22.35 Теннис. Открытый чемпионат Франции. 23.50 Пресс-экспресс.

Канал «Россия»
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести. 7.15 С добрым утром! 8.05 «Клубничка». 8.35 Караоке по-русски. 9.10 «Санта-Барбара». Х/ф. 14.05 Иванов, Петров, Сидоров и другие. 14.45 Образ жизни. 15.10 Ваше право. 15.25 «Клубничка». 16.15 Там-там новости. 16.25 Лукоморье. 16.50 Посмотри на себя. 17.05 Россияне. 17.20 Новое «Пятое колесо». 18.00 «Санта-Барбара». Х/ф. 19.35 Добрый вечер. 20.15 «Из жизни начальника уголовного розыска». Х/ф. 22.35 «Кинотавр-97». 22.50 Момент истины. 23.20 Звуковая дорожка.

Санкт-Петербург
11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 21.55 Информ ТВ. 12.10 «История любви». 13.00 Срок ответа – сегодня. 13.35 Советы садоводам. 14.10 Папа, мама и я – спортивная семья. 14.45 «Барнум». С. 2. 15.40, 20.50 Телеслужба безопасности. 16.05 «Телекомпакт». 16.45 Детское ТВ. 17.30 Телемагазин. 18.40 Большой фестиваль. 19.15 Спорт. 19.20 «История любви». 20.15 Храм. 21.05 «Барнум». С. 2. 22.10 Событие. 22.25 Спортивное обозрение. 22.35 Парадоксы истории.

НТВ
5.00 Сегодня утром. 9.15 Утречко. 9.30 Х/ф «Чокнутая». 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня днем. 12.00 Открытый мир. 12.45, 24.00 «Товары – почтой». 13.20 Большое «Времечко». 15.35 Дистанция 60. 16.35 «Голубое дерево». Х/ф. 17.30 «Улица Сезам». 18.00, 21.00 Сегодня вечером. 18.40 Герой дня. 19.05 Х/ф «Секс-шпионаж». 21.45 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски». 22.40 Времечко. 23.00 Сегодня в полночь. 23.20 Ночное «Времечко». 0.10 Меломания. Концерт Сонни Роллинса.

8 канал
18.00 Рынок. 18.30 Х/ф «Мечты на задворках». 20.00 Мультфильм. 20.30 «Горец». 21.30 Служба оперативной информации. 22.00 Х/ф «Профессионал».

"БЕЛМАШСТРОЙ"
Постоянно в продаже. Берем на реализацию.
КАБЕЛЬ АВВГ, ААБЛУ, ААШВУ.
ПРОВОД А, АС, ЛАМПЫ ЛБ-36, ЛД,36.
Грузоперевозки ГАЗ-53 (кунг).
Тел.: (017) 228-53-57, 228-53-58, 250-97-48.

СЕРАДА 4 ЧЭРВЕНЯ

БТ
7.30 Утренний коктейль. 7.45, 19.10 «Музыкальная обойма». 7.50, 17.45 Экономикст. 8.00, 13.00, 15.00, 18.00, 24.00 Новости. 8.10 «Голубая чашка». Х/ф. 9.10 «Око». О рекламе и не только .. 9.30 Туробъектив. 10.05 Бездельник. 10.35 Концертный сезон. 11.00 «Западный Вайкики». 11.55 Видимо-невидимо. 15.15 Видеокурс французского языка. 15.45 «Приключения Скиппи». 16.15 «Время местное». Д/ф. 16.30 Гости в дом. 17.00 Музыкальный антракт. 17.10 Арсенал. 18.20 «Западный Вайкики». 19.15 Тема дня. 19.35 Темная комната. 20.00 Ток-шоу «Это моя работа». 20.25 Авто-парк. 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.45 «Центр» с миссией здоровья по всему миру». 21.50 «Христофор Колумб». 22.50 «Королевская охота». 23.30 Мотоспорт. Чемпионат мира по шоссейно-кольцевым гонкам.

ОРТ
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.40 Новости. 8.15 «Девушка по имени Судьба». 9.00 Тема. 9.45 «В мире животных». 10.20 Домашняя библиотека. 10.30 «Угадай мелодию». 14.20 «Волшебные приключения Квазимодо». 14.45 Кактус и К. 14.55 До-ми-соль. 15.15 Зов джунглей. 15.40 «Гарри – снежный человек». 16.10 Теннис. Открытый чемпионат Франции. 17.20 «Девушка по имени Судьба». 18.05 Погода. 18.10 Час пик. 18.35 «Угадай мелодию». 19.00 «Парижские тайны». 19.45 Спокойной ночи, малыши! 20.00 Время. 20.45 Х/ф «История Адели Г.» 22.35 Теннис. Открытый чемпионат Франции. 23.50 Пресс-экспресс.

Канал «Россия»
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести. 7.15 С добрым утром! 8.05 «Клубничка». 8.35 L-клуб. 9.10 «Санта-Барбара». Х/ф. 14.05 Иванов, Петров, Сидоров и другие. 14.45 Парламентарий. 15.10 Ваше право. 15.25 «Клубничка». 16.15 Там-там новости. 16.25 Лукоморье. 16.50 Посмотри на себя. 17.05 Россияне. 17.20 Люди, деньги, жизнь.. 18.00 «Санта-Барбара». Х/ф. 19.35 Добрый вечер. 20.15 «Городской романс». Х/ф. 22.35 «Возвращение в Ивановку». 23.15 Кафе «Обломов».

Санкт-Петербург
11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 21.55 Информ ТВ. 12.10 «История любви». 13.00 Срок ответа – сегодня. 13.35 Советы садоводам. 14.10 Овертайм. 14.45 «Подставленный». Х/ф. С. 1. 15.40, 20.50 Телеслужба безопасности. 16.05 Еще одна Россия. 16.45 Зебра. 17.15 Мультфильмы. 17.30 Телемагазин. 18.40 Большой фестиваль. 19.15 Спорт. 19.20 «История любви». 20.15 Касается всех. 21.05 «Подставленный». С. 1. 22.10 Событие. 22.25 Спортивное обозрение. 22.35 «Телекомпакт».

НТВ
5.00 Сегодня утром. 9.15 Утречко. 9.30 «Доктор Куин, женщина-врач». 10.30, 17.30 «Улица Сезам». 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня днем. 12.00 Открытый мир. 12.45, 24.00 «Товары – почтой». 13.20 Большое «Времечко». 15.35 Дистанция 60. 16.35 «Голубое дерево». Х/ф. 18.00, 21.00 Сегодня вечером. 18.40 Герой дня. 19.05 Хоккей. Матч Кубка Стэнли. Финал. 21.45 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски». 22.40 Времечко. 23.00 Сегодня в полночь. 23.20 Ночное «Времечко». 0.10 Меломания: Билл Эванс.

8 канал
18.00 Познавательная программа. 18.30 «Таггерт». 19.30 Аэробика «Новый Эдем». 20.00 Мультфильм. 20.30 «Горец». 21.00 Полископ. 21.45 Х/ф «Пробуждение из мертвых».

ЧАЦВЕР 5 ЧЭРВЕНЯ

БТ
7.30 Утренний коктейль. 7.45, 19.10 «Музыкальная обойма». 7.50, 17.45 Экономикст. 8.00, 13.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости. 8.10 Авто-парк. 8.20 «По дорогам «Слова о полку Игореве». Д/ф. 8.53 Выпускной экзамен по белорусскому и русскому языкам за курс базовой школы. 9.00 Телевизионный Дом кино. 9.30 «Варвара-краса, Длинная Коса». Х/ф. 10.50 Гости в дом. 11.25 «Западный Вайкики». 12.15 «Королевская охота». 13.10 Музыкальный антракт. 13.20 Мультфильмы. 15.15 «Приключения Скиппи». 15.45 «Голоса земли моей». Д/ф. 16.05 Родовод. 16.25 «Свято-Евфросиньевские чтения». 17.00 Музыкальный антракт. 17.10 Уроки Н.Новожиловой. 18.20 «Западный Вайкики». 19.15 Тема дня. 19.35 Сделано в Беларуси. 19.50 «АРТ-клуб». 20.25 Летний день деревни. 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.50 Телебарометр. 22.05 «Христофор Колумб». 23.00 «Крок». 23.40 Конный спорт. Кубок «VOLVO».

ОРТ
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 0.10 Новости. 8.15 «Девушка по имени Судьба». 9.00 «Парижские тайны». 9.40 «Клуб путешественников». 10.35 Домашняя библиотека. 10.40 Смак. 14.20 «Волшебные приключения Квазимодо». 14.45 Остров Чунга-Чанга. 15.15 Лего-го! 15.40 «Гарри – снежный человек». 16.10 Теннис. Открытый чемпионат Франции. 17.20 «Девушка по имени Судьба». 18.05 Погода. 18.10 Час пик. 18.35 Джентльмен-шоу. 19.05 Моя семья: конфликт поколений. 19.45 Спокойной ночи, малыши! 20.00 Время. 20.45 Х/ф «За пригоршню динамита». 23.25 Теннис. Открытый чемпионат Франции. 0.20 Пресс-экспресс.

Канал «Россия»
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести. 7.15 С добрым утром! 8.05 «Клубничка». 8.35 Бесконечное путешествие. 9.10 «Санта-Барбара». Х/ф. 14.05 Иванов, Петров, Сидоров и другие. 14.45 На пороге века. 15.10 «Темная» для.. 15.25 «Клубничка». 16.15 Там-там новости. 16.25 Лукоморье. 16.50 Посмотри на себя. 17.05 Россияне. 17.20 Избранные. 18.00 «Санта-Барбара». Х/ф. 19.35 Добрый вечер. 20.20 «Кинотавр-97». 21.15 Хамелеон. 22.35 Баскетбол. Чемпионат НБА. Финал. 23.35 По вашим письмам.

Санкт-Петербург
15.05 «История любви». 15.55, 18.55, 21.55 Информ ТВ. 16.05 «Подставленный». С. 2. 16.55 Детское ТВ. 17.30 Телемагазин. 18.40 Большой фестиваль. 19.15 Спорт. 19.20 «История любви». 20.15 Как быть любимыми. 20.50 Телеслужба безопасности. 21.05 «Подставленный». С. 2. 22.10 Событие. 22.25 Спортивное обозрение. 22.35 Дом кино.

НТВ
5.00 Сегодня утром. 9.15 Утречко. 9.30 «Доктор Куин, женщина-врач». 10.30, 17.30 «Улица Сезам». 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня днем. 12.00 Открытый мир. 12.45, 24.00 «Товары – почтой». 13.20 Большое «Времечко». 15.35 Дистанция 60. 16.35 Х/ф «Голубое дерево». 18.00, 21.00 Сегодня вечером. 18.40 Герой дня. 19.05 «Газонокосильщик-2». Х/ф. 20.45 Русский альбом. 21.45 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски». 22.40 Времечко. 23.00 Сегодня в полночь. 23.20 Ночное «Времечко». 0.10 Х/ф «И он сказал вам «прощайте».

8 канал
18.00 Эхо планеты. 18.30 Х/ф «Кооператив «Политбюро». 20.00 Мультфильм. 20.30 «Горец». 21.30 Музыкальный конвейер. 22.15 Х/ф «Мечты на задворках».

ПЯТНІЦА 6 ЧЭРВЕНЯ

БТ
7.30 Утренний коктейль. 7.45, 17.50 «Музыкальная обойма». 7.50, 17.40 Экономикст. 8.00, 13.00, 15.00, 18.35, 24.00 Новости. 8.10 Телебарометр. 8.20 Бархатный сезон. 8.53 Выпускной экзамен по белорусскому и русскому языкам за курс средней школы. 9.00 Детский сеанс. 11.10 «АРТ-клуб». 12.20 «Зорная ростань». 15.15 Видеокурс французского языка. 15.45 «Приключения Скиппи». 16.15 Усадьба. 16.45 «Прикосновение». Д/ф. 17.00 Музыкальный антракт. 17.10 «Белая амфора-97». 18.00 Гандбол. Чемпионат мира среди юниоров. Беларусь – Болгария. 19.25 Тема дня. 19.45 «Проверка». Спект. 20.00 «В джазе только девушки». 20.25 Музыкальный антракт. 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.50 «Дурное влияние». Х/ф. 0.10 Акколада.

ОРТ
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.55 Новости. 8.15 «Девушка по имени Судьба». 9.05 Моя семья. 9.45 Пока все дома. 10.20 Домашняя библиотека. 10.25 Играй, гармонь любимая! 14.20 «Осенние колокола». Х/ф. 15.35 Теннис. Открытый чемпионат Франции. 16.30 Пушкин в Михайловском. 17.20 «Девушка по имени Судьба». 18.10 Погода. 18.15 Человек и закон. 18.45 Поле чудес. 19.45 Спокойной ночи, малыши! 20.00 Время. 20.45 Х/ф «Восток – дело тонкое». 22.10 Взгляд. 23.05 Теннис. Открытый чемпионат Франции. 1/2 финала. 0.35 Пресс-экспресс.

Канал «Россия»
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести. 7.15 С добрым утром! 8.05 «Клубничка». 8.35 «Аншлаг» представляет. 9.10 «Санта-Барбара». Х/ф. 14.05 Иванов, Петров, Сидоров и другие. 14.45 Золотая карта России. 15.10 Ничего, кроме.. 15.25 «Клубничка». 16.15 Там-там новости. 16.25 Лукоморье. 16.45 Посмотри на себя. 17.05 Россияне. 17.20 Парламентский вестник. 18.00 «Санта-Барбара». Х/ф. 19.35 Добрый вечер. 20.20 Х/ф «Деревенский детектив». 22.30 «Кинотавр-97». 22.50 Тихий дом. 23.30 Ночной экспресс.

Санкт-Петербург
11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 21.55 Информ ТВ. 12.10 «История любви». 13.00 Срок ответа – сегодня. 13.35 Советы садоводам. 14.10 Ток-шоу «Наобум». 14.45 Парадоксы истории. 15.15 Сокровища Петербурга. 15.40, 20.45 Телеслужба безопасности. 16.05 Р.Шуман. «Любовь и жизнь женщины». 16.45 «Я числюсь по России...» 17.15 «Александровский парк». Т/ф. 17.30 Телемагазин. 18.40 Большой фестиваль. 19.15 Спорт. 19.20 «История любви». 20.15 «Поедем в Царское Село». 21.00 «Лотто-бинго». 22.10 Событие. 22.25 Спортивное обозрение. 22.50 Питерский рок-фестиваль-97.

НТВ
5.00 Сегодня утром. 9.15 Утречко. 9.30 «Доктор Куин, женщина-врач». 10.30 «Улица Сезам». 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня днем. 12.00 Открытый мир. 12.45, 23.45 «Товары – почтой». 13.20 Большое «Времечко». 15.35 Дистанция 60. 16.35 Х/ф «Голубое дерево». 17.30 Футбольный клуб. 18.00, 21.00 Сегодня вечером. 18.40 Герой дня. 19.05 Х/ф «Трактир на Пятницкой». 20.40 «Алло, Фима!» 21.45 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски». 22.40 Времечко. 23.00 Сегодня в полночь. 23.20 Ночное «Времечко». 23.55 Х/ф «Монстры».

8 канал
18.00 «Европа». 18.30 «Таггерт». 19.30 Аэробика «Новый Эдем». 20.00 Мультфильм. 20.30 Спорт-action. 21.30 Журнал «Служба 01». 22.00 Х/ф «Живешь только дважды».

СУБОТА 7 ЧЭРВЕНЯ

БТ
8.00, 15.00, 21.00 Новости. 8.15 Здоровье. Советы онколога. 8.53 Выпускной экзамен по математике за курс базовой школы. 9.00 Все про все. 9.25 «Под углом 23.5 градусов». 9.50 Уроки Н.Новожиловой. 10.15 Регион. 10.40 «Судьба моя и надежда». 11.10 Четвертое измерение. 11.35 Зеркало. 11.55 Многоголосие. 12.25 Приглашаем на вечерки. 13.00 Футбол. Отборочный матч молодежного чемпионата Европы. 15.15 Телеспорт. 16.00 Концерт. 16.55 «Риск-версия». 17.25 Белорусский дом. 17.55 Зорная ростань. 18.30 Галерея. 19.00 Х/ф «Вечерний лабиринт». 20.15 История любви. 20.40 Колыбельная. 21.45 Теленавигатор. 22.05 «Борцы с преступностью». Х/ф. 24.00 Видимо-невидимо.

ОРТ
7.00 Х/ф «Ни пуха ни пера». 8.10 Мультфильмы «Как казаки соль покупали», «Как казаки невест выручали». 8.40 Лотто-Миллион. 8.45 Домашняя библиотека. 9.00, 14.00, 17.00 Новости. 9.10 Слово пастыря. 9.30 Утренняя почта. 10.05 «Каламбур». 10.35 Смак. 10.55 Возвращение Третьякова. 11.20 «С верой, надеждой, любовью». 12.50 «Поехали!». 13.25 Очевидное-невероятное. 14.20 «Высокая горка», «Волшебное кольцо», «Котенок с улицы Лизюкова». 15.10 Америка с М.Таратутой. 15.40 В мире животных. 16.15 «Колесо истории». 17.20 Теннис. Открытый чемпионат Франции. Финал. Женщины. 17.40 Погода. 17.50 Х/ф «Табор уходит в небо». 19.45 Спокойной ночи, малыши! 20.00 Время. 20.55 «Леди-босс». 21.50 Что? Где? Когда? 23.00 Теннис. Открытый чемпионат Франции. Финал. Женщины.

Канал «Россия»
7.00 Утренний экспресс. 7.55 Товары – почтой. 8.05 «Мемориа». 8.30 Клуб «Адреналин». 8.45 Доброе утро, страна! 9.30 В мире животных. 10.00 Вести в одиннадцать. 10.15 «Хочу в артисты!» 10.55 «Романсиада-97». 11.05 Баскетбол. Чемпионат НБА. Финал. 12.00 Анонимные собеседники. 12.30 Наш сад. 13.00 Вести про.. 13.25 «Уважаемый человек». С. 3. 14.25 Караоке по-русски. 14.55 Двойной портрет. 15.20 Бесконечное путешествие. 15.50 Легенды Большого. 16.45 Футбол без границ. 17.15 Телескоп. 17.55 Субботний вечер с Ириной Родниной. 19.00 Вести. 19.35 Сам себе режиссер. 20.10 «Мечты на задворках». Х/ф. 22.10 Момент истины. 23.05 Репортер. 23.20 Программа «А».

Санкт-Петербург
9.05 «Честь имею». 9.35 Хуторок. 10.05 «Инспектор Гаджет». 10.25 «Дикие собаки». 11.20 Ток-шоу «Наобум». 11.55, 13.55, 15.55, 18.55 Информ ТВ. 12.10 Чемпионат мира по спортивным танцам. 13.40 Мультфильм. 14.10 Еще одна Россия. 14.40 Театральная провинция?. 15.10 Исторические расследования. 16.10 Спортивное обозрение. 16.30 Весь этот цирк. 17.15 Страсти-мордасти. 17.30 Телемагазин. 18.40 Большой фестиваль. 19.20 Чемпионат мира по водно-моторному спорту. 20.25 Право на успех. 20.35 Еще одна Россия. 20.55 Светская хроника. 21.10 Блеф-клуб. 21.45 «Парад парадов». 22.30 Питерский рок-фестиваль-97.

НТВ
7.00 Сегодня утром. 9.00 «Необычайные приключения доктора Дуллитла». 9.30 «Пойми меня». 10.00 Х/ф «Воины времени». С. 1. 10.45 «От «Винта». 11.00, 15.00 Сегодня днем. 12.00 Хоккей. Матч Кубка Стэнли. Финал. 14.30 «Панорама». 16.00 Русский альбом. 16.30 Мультсериал «Человек-паук». 17.00 Кино, кино, кино: новости Голливуда. 17.30 Дог-шоу. 18.00, 21.00 Сегодня вечером. 18.30 Герой дня без галстука. 19.00 «Кошмар на улице Вязов». Ф. 5. 20.45 «Куклы». 21.45 «Союз-20». 23.25 «Империя страсти». 0.05 Ночной клуб. «Плейбой-шоу».

8 канал
15.00 Х/ф «Загадка головоломки». 16.45 Познавательная программа. 17.15 Музыкальная программа. 18.00 КВН-люкс. 18.30 Мультфильм. 19.00 Суперзвезды мира. 19.30 На-ли-вай! 20.00 «Комиссарша». 21.00 Hi-Fi music. 21.30 Х/ф «Ясновидящий».

НЯДЗЕЛЯ 8 ЧЭРВЕНЯ

БТ
8.00 «Коктейль по воскресеньям». 9.00 Телебом. 9.30 Мультиклуб. 10.00 Вершина мира. 10.35 «Все нормально, мама!» 11.05 Турообъектив. 11.35 «Война в воздухе». 12.00 Сельчане. 12.30 «Телек-шоу». 12.45 Мультфильм. 13.05 Олимп. 13.25 «Золотые ключи». 14.00 Гандбол. Чемпионат мира среди юниоров. Беларусь – Норвегия. 15.25 Уникум. 16.00 Телеанонс. 16.05 «Портреты». 16.30 «Оскар». 17.00 Футбол. Отборочный матч чемпионата мира. Сборная Беларуси – сборная Шотландии. 19.05 Бездельник. 19.40 Колыбельная. 20.00 Резонанс. 20.50 Спортивный телекурьер. 21.10 Телебарометр. 21.25 «Карамболь». 21.55 «Бархатный сезон». 22.30 Х/ф «Горькая луна».

ОРТ
6.55 Х/ф «Таинственная находка». 8.10 Мультфильмы «Последний лепесток», «Незнайка учится». 8.55 Тираж «Спортлото». 9.00, 14.00 Новости. 9.10 «Непутевые заметки» Дм.Крылова. 9.30 Пока все дома. 10.10 Утренняя звезда. 11.00 Служу России! 11.30 Играй, гармонь любимая! 12.00 «Сельский час». 12.25 «Подводная одиссея команды Кусто». «Теплокровное море». 13.25 Смехопанорама. 14.15 «Приглашение к музыке». 14.45 Клуб путешественников. 15.35 Мультфейерверк. 16.20 Теннис. Открытый чемпионат Франции. Финал. Мужчины. 16.45 «Один на один». 17.10 Футбольное обозрение. 17.40 Погода. 17.50 Х/ф «Дом у дороги». 20.00 Время. 20.35 Киноафиша. 20.45 «Леди-босс». 21.40 КВН-ассорти. 22.10 Теннис. Открытый чемпионат Франции. Финал. Мужчины.

Канал «Россия»
7.00 Утренний экспресс. 7.55 «Ле Монти». 8.10 «Солти». 8.35 У всех на устах. 8.50 Доброе утро, страна! 9.30 Присяга. 10.00 Вести в одиннадцать. 10.15 Русское лото. 10.55 Без пяти двенадцать. 11.00 Книжная лавка. 11.25 Человек на Земле. 11.50 Сад культуры. 12.15 «Учитель года-97». 13.00 Вести. 13.20 «Уважаемый человек». С. 4. 14.25 Волшебный мир Диснея. 15.20 Репортаж ни о чем. 15.35 Довгань-шоу. 16.05 Весь мир. 16.45 «Горячая тема». 17.05 Удивительный мир. 17.25 L-клуб. 17.55 РТР в гостях у телезрителей. 18.10 «Аншлаг» представляет. 18.40 «Ситуация». 19.00 Зеркало. 20.00 Футбол. Россия – Израиль. 21.50 «Перпендикулярное кино». 22.50 У Ксюши. 23.20 «Кинотавр-97». 23.30 Ночная жизнь городов мира. 24.00 Гороскоп и видеомедитация.

Санкт-Петербург
8.30 Целительное слово. 9.05 Папа, мама и я – спортивная семья. 9.35 Овертайм. 10.05 «Инспектор Гаджет». 10.25 «Слоны Африки: борьба за территорию». 11.20 Роман с героем. 11.55, 13.55, 15.55 Информ ТВ. 12.10 «Настройка по прямой». Х/ф. 13.40 Экспресс-кино. 14.10 Еще одна Россия. 15.10 Легенда о красной Жизели. 16.10 Над башнями Красного форта. 16.35 Детское ТВ. 17.30 Телемагазин. 18.35 Сокровища Петербурга. 18.55 Обратный отсчет. 19.20 Чемпионат мира по водно-моторному спорту. 20.55 У всех на виду. 21.10 Ноу смокинг. 21.55 Международное обозрение. 22.30 Питерский рок-фестиваль-97.

НТВ
7.00 Сегодня утром. 9.00 Устами младенца. 9.30 «Пойми меня». 10.00 Х/ф «Воины времени». С. 2. 10.45 «От «Винта». 11.00, 15.00 Сегодня днем. 12.00 Книжный магазин. 12.30 «Маски-шоу»: избранное. 13.00 «Каролина в Нью-Йорке». 13.30 «Недотепы» Семена Альтова. 13.45 Русский альбом. 14.00 Время «Ч» с Ольгой Кучкиной. 14.30 «Своя игра». 16.00 Х/ф «Зефир в шоколаде». 17.30 «Русские гвозди». 18.00 Сегодня вечером. 18.30 Х/ф «Третий не лишний». 20.00 Итоги. 21.10 Х/ф «Пассажир 57». 22.50 Международный турнир по футболу. Бразилия – Италия. 0.25 Третий глаз. 1.05 «Товары – почтой».

8 канал
15.00 Х/ф «Мировая компания». 16.15 Познавательная программа. 16.45 «Кадфаэль». 19.15 Мульт-планета. 19.30 Трюкачи Голливуда. 20.00 «Комиссарша». 21.00 Экспертиза. 21.30 Новости «К-Видео». 22.00 На экране – мелодрама.

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

«Пагоню» абрабавалі

У мінулыя выхадныя была абрабавана рэдакцыя гродзенскай газеты «Пагоня».

Уначы невядомыя злодзеі, узламаўшы дзверы, трапілі ў рэдакцыйныя памяшканні. Імі быў скрадзены «дыпламат» галоўнага рэдактара, зніклі рэгістрацыйныя дакументы газеты і некаторыя іншыя службовыя паперы. Злодзеі пакінулі пасля сябе расчыненыя шуфляды і раскіданыя паперы.

Адначасова ад рабунку пацярпела штаб-кватэра БНФ, якая знаходзіцца побач з рэдакцыяй. У фронтаўцаў знік тэлефонны апарат і частка дакументаў, астатнія былі раскіданы па падлозе.

На месца здарэння была выклікана міліцыя, складзены пратакол.

Сяргей АСТРАЎЦОЎ

Па Дняпры – з прыемнасцю

У Магілёве прыбавілася грамадскага транспарту: упершыню за ўсю пасляваенную гісторыю па Дняпры пачаў курсіраваць пасажырскі карабель.

Па 10-кіламетровым маршруце, які звязвае цэнтр горада з аддаленым раёнам, плавае пераабсталяваная баржа. Яна разлічаная на 90 пасажыраў, а поўную ходку робіць за 2 гадзіны. За 20 тысяч рублёў можна прыплыць у лесапаркавую зону адпачынку і ў новы жылы мікраён. Цана квітка можа падацца даволі высокаю, дый часу патраціш нямала, але ж прыемнасці колькі — Дняпро, прасторы, даглягляды...

Іван ЗАСАДА

Ураган над Хоцімскам

Вялізнай сілы ўраган праляцеў у мінулы панядзелак над Хоцімскім раёнам Магілёўскай вобласці.

Чалавечых ахвяраў, дзякуй Богу, не было. Але разбураныя або моцна пашкоджаныя 135 сялянскіх сядзібаў з пабудовамі, 2 вясковыя крамы, склады, клуб, ферма, многія лініі электраперадач. Моцна пацярпелі ад урагану лясы, у самім Хоцімску вецер павырываў з карэннем каля дзесятка старых дрэваў.

Афіцыйная камісія па перападзенні наступстваў стыхіі папярэдне ацэньвае страты ў 2,2 мільярда рублёў.

Іван ЗАСАДА

Поўны чамадан грошай

У Бабруйску затрыманы жыхар Мінска, у якога знайшлі ажно 54 тысячы амерыканскіх долараў.

Ніякіх дакументаў, што пацвярджалі б легальнае паходжанне грошай, у яго не было. Пазней ён паведаміў міліцыі, што набыў валюту неафіцыйна на Камароўскім рынку за 1 мільярд 485 мільёнаў рублёў.

Іван ЗАСАДА

СПОРТ

Мюнхенскія кампенсацыі

ФУТБОЛ: «БАРУСІЯ» З ДОРТМУНДА — ЧЭМПІЁН ЧЭМПІЁНАЎ

24 траўня мюнхенская «Баварыя» на Алімпійскім стадыёне свайго горада перамагла «Штутгарт» — 4:2 і пасля некалькіх год няўдач вярнула сабе тытул чэмпіёна Германіі. У гэты ж дзень лепшы нямецкі клуб двух папярэдніх гадоў дортмундская «Барусія» прайграла ў Гамбургу — 1:2 і страціла шанцы нават на другое месца. А за трэцяе яшчэ трэба будзе змагацца ў апошнім туры.

Днём раней у Італіі таксама вызначыўся нацыянальны чэмпіён і таксама за тур да фінішу. Ім, як і год таму, стаў «Ювентус» з Турына — любімае дзіця аўтаканцэрна *Fiat*.

А 28 траўня «Барусія» і «Ювентус» сустрэліся ўжо ў Мюнхене ў фінале Кубка еўрапейскіх чэмпіёнаў, альбо, як цяпер прынята гаварыць, Лігі чэмпіёнаў. Турнірны лёс нярэдка сутыкаў гэтыя суперклубы ў барацьбе за вышэйшыя футбольныя трафеі. Вясной 93-га «Ювентус» перамог «Барусію» ў двухматчавым фінале Кубка *UEFA*. Праз два гады яны сышліся ў паўфінале таго ж Кубка, і ўдача зноў спрыяла італьянцам. Чарговае рандэву адбылося праз паўгода ў групавым турніры Лігі чэмпіёнаў. Саапернікі абмяняліся ўдарамі, перамогшы адзін аднаго на чужым полі. І вось новае процістаянне. Для «Ювэ» гэта быў ужо трэці еўрафінал за пяць апошніх сезонаў, прычым два папярэднія (у 93-м і 96-м у Лізе чэмпіёнаў) турынцы выйгралі. Дортмундцы ж заўсёды прыпыняліся на подступах да трыумфу.

Можа быць, таму яны выйшлі на гульню трохі больш мабілізаванымі, за мінулагодніх уладальнікаў трафея. Іх атакі былі больш частымі і вострымі. На 28-й хвіліне паўабаронца «Барусіі» Поль Ламберт заўважыў, што сапернікі няўдала ствараюць штучны афсайд, і навесам вывеў на ўдарную пазіцыю Карла-Хайнца Рыдле — 1:0! Праз 4 хвіліны Андрэас Мёлер падаў вугалавы, і той жа Рыдле галавой увагнаў мяч у «дзявятку». Італьянцы і не збіраліся здавацца. Мяч пасля іх удараў не даваў спакою то штанзе, то перакладзіне непрыяцельскіх варотаў, а некалькі разоў фантастычныя рэакцыю дэманстраваў варатар «Барусіі» Клос.

Турынцы ўзмацнілі ціск у другім тайме. Пасля флангавага праходу Бокшыча і прастрэлу ў штрафную дэль П'ера невераградным ударам з-пад сябе ў адзін дотык пераправіў мяч у сетку — 1:2. Адчуўшы, што сітуацыя стала выбуханебяспечнай, трэнер германцаў Отмар Хітцфельд зрабіў дзве своечасовыя замены. 20-гадовы Ларс Рыкен ужо праз паўхвіліны пасля з'яўлення на полі атрымаў дайгі пас з глыбіні поля, уцёк ад сапернікаў, якія захапіліся атакай, і моцным ударам метраў з 30 адправіў мяч над італьянскім галкіперам Перуцы, які далёка выйшаў з варот, — 3:1!

Так «Барусія» забіла адразу чатырох зайцоў: расквіталася з «Ювентусам» за папярэднія крыўды, рэабілітавалася за няўдачы на ўнутраным фронце, стала лепшай камандай Еўропы і прынесла Германіі другі ў гэтым годзе еўратрафей. Першы — Кубак *UEFA* — тыднем раней здабыў «Шальке-04», які, дарэчы, таксама перамог італьянцаў («Інтэр»). Кубак кубкаў, узгадаем, заваявала іспанская «Барселона», якая адолела французскі «Пары Сэн-Жэрмэн».

У «ДЫНАМА» — ПЕРАМЕНЫ

Кіраўніцтва АТ «ФК Дынама» (Мінск), незадаволенае цяперашнім чацвёртым месцам пяціразовых чэмпіёнаў краіны, звольніла Івана Шчокіна з пасты галоўнага трэнера. Яго пераемнікам стаў вядомы ў мінулым футбаліст і вопытны трэнер Анатоль Байдачны.

ХАКЕЙ: «ДЭТРОЙТ» АЛЬБО «ФІЛАДЭЛЬФІЯ»?

Чэмпіёнам Усходняй канферэнцыі сталі хакеісты «Філадэльфіі», якія перамаглі ў серыі «Нью-Йорк Рэйнджэрс» — 4:1 (3:1, 4:5, 6:3, 3:2, 4:2). У Заходняй «Дэтройт» узяў рэванш за мінулагодняе паражэнне ў «Каларада» на гэтай жа стадыі — 4:2 (1:2, 4:2, 2:1, 6:0, 0:6, 3:1). Такім чынам, Кубак Стэнлі разыграюць «Філадэльфія» і «Дэтройт».

БАСКЕТБОЛ: *NBA* ЗАПАВОЛЬВАЕ

У адрозненне ад хакеістаў, баскетбалісты мацнейшай прафесійнай лігі свету вызначылі пакуль толькі аднаго фіналіста. «Чыкага» пасля трох перамог падрад саступіла «Маямі» — 80:87, але ў пятым матчы дацiснулі саперніка — 100:87 і 4:1 у серыі. А «Юта» пасля дзвюх няўдач у гасцях узяла дома пяты матч — 96:91 і 3:2 у серыі.

АЛЬПІНІЗМ: УЗЫХОД У ВЕЧНАСЦЬ

Кожны год гораўзыходжанне ў Гімалаях забірае дзесяткі жыццяў. На мінулым тыдні пры ўзыходжанні на Эверэст загінулі расійскія спартсмены Іван Плотнікаў і Мікалай Шаўчэнка. Экспедыцыя на другі васьмітысячнік — Макалу — стала ракавой для іх суайчыннікаў Ігара Губачоўскага і Салавата Хабібуліна. Апошні памёр ад сардэчнай недастатковасці на вышыні 8.300 метраў.

Сямён ПЛОЦ

АНЕКДОТЫ

Уехала жена на курорт. Муж шлет телеграмму: «Что за фокусы? Где посуда?» Жена отвечает: «Ночуй дома!» Муж шлет вторую телеграмму: «Не издевайся! Где посуда?» Жена опять ему: «Ночуй дома!» — и срочно возвращается с курорта. Приезжает домой и показывает мужу: вся посуда лежит на кровати, накрытая простынями и одеялом.

Жена — мужу:

— Представляешь, сегодня в метро сразу трое молодых людей уступили мне место...

— И ты поместилась?

— Можно ли с детьми говорить о сексе?

— Можно и даже нужно. Всегда узнаете что-нибудь новое и полезное.

Петух прикатил в курятник страусиное яйцо.

— Я не хочу вас критиковать, милые дамы, но посмотрите, как работают другие.

— Что ваша рука делает в моем кармане?

— Ищет спички.

— Могли бы попросить.

— Я постеснялся.

— Капитан, барометр упал.

— Сильно?

— Вдребезги.

Один пилот говорит другому:

— Скажи парашютистам, чтобы перестали прыгать. Мы еще не взлетели.

Перед дворцом шейха останавливается автобус, полный пожилых женщин.

— Опять туристы? — спрашивает шейх.

— Нет, — отвечает секретарь, — это ваши тещи в гости приехали.

АФІША

Неўміручы Дон Жуан

Вядомы сэрцаед Дон Жуан зноў з'явіўся на тэатральнай сцэне. Гэты бессмяротны персанаж дзейнічае ў новай імпрэзе Тэатра-студыі кінаакцёра. Аднак нашыя сучаснікі — драматург Леанід Жухавіцкі, рэжысёры Аляксандр Бяспалы і Уладзімір Грыцэўскі вырашылі не злоўжываць спакушальнай тэмай любоўных прыгод свайго героя. Наадварот, нам паказуць Дон Жуана, які кідаецца ва ўцёкі ад прыгод, ад жанчын, ад самога сябе. Новую пастаноўку пад назвай «Апошняя жанчына сеньёра Хуана» можна ўбачыць 30 і 31 траўня, а таксама 1 чэрвеня.

Малы тэатр сяткуе своеасаблівы юбілей — «Камедыя» В.Рудава ў пастаноўцы А.Андросіка, якую многія паспелі пагледзець яшчэ ў Альтэрнатыўным, пройдзе ўжо ў 200-ты раз — гэта адбудзецца 4 чэрвеня ў Канцэртнай зале філармоніі.

У Тэатры оперы і балета 30 траўня і 6 чэрвеня пройдзе «Раймонда», 31 траўня — «Чыо-Чыо-сан», 1 чэрвеня — «Пітэр Пэн» (раніца) і «Страсці» (вечар), 3 чэрвеня — «Царская нявеста», 4-га — «Візіт дамы», 5-га — «Спартак». Тэатр музычнай камедыі ў бліжэйшы час прапануе гледачам амаль адны аперэты Кальмана: 30 траўня «Цыганскі барон», 31 траўня і 3 чэрвеня — «Марыца», 1 чэрвеня — «Жанчына-кажан», 4 чэрвеня — «Прынцэса цыркa», а 5-га пакажуць аперэту Штраўса «Капялюш Напалеона».

Тэатр імя Янкі Купалы прапануе паглядзець «Касцюмера» (30 траўня, 1 і 5 чэрвеня), «Крывавую Мэры» (Малая сцэна, 31 траўня), «Паўлінку» 2 чэрвеня і «Лес» 4-га.

Тэатр «Дзе Я?» 30 траўня запрашае на «Круці», 31-га пакажа «Чорта і бабу», а 1 чэрвеня гогалеўскай «Жаніцьбай» закрые свой трэці тэатральны сезон.

ГАСТРОЛІ

30 і 31 траўня ў Мінску пройдуць кароткія гастролі берлінскага тэатра ОРФ, які прывёз паказаць нам свайго «Дон Кіхота». На сцэне — усяго чатыры персанажы: высакародны ідальга Дон Кіхот, ягоны верны збраяносец Санча Панса, конь Расінант ды асёл. Будуючыся на славутым рамане Сервантэса, імпрэза прысвечаная веры ў ісціну і чалавечнасць ягонага неўміручага героя. Нямецкія артысты гасцююць у памяшканні Рускага тэатра, пачатак імпрэзаў 30-га ў 19:00, 31-га — у 12:00 і 19:00. Кошт квіткоў — 25 тысяч рублёў.

У Доме афіцэраў 2 чэрвеня выступіць паэт-іраніст Ігар Губерман. Пачатак а 19-й гадзіне, квіткі каштуюць ад 40 да 105 тысяч рублёў.

КАНЦЭРТЫ

У Канцэртнай зале філармоніі 30 траўня на Другім нацыянальным фестывалі «Музыка і тэатр» выступяць у суправаджэнні сімфанічнага аркестра Тэлерадыёкампаніі салісты беларускай оперы і аперэты.

31 траўня Канцэртная зала запрашае на III фестываль песні ўкраінцаў Беларусі. Выступяць госці з Расіі, Польшчы і краін Балтыі. Уваход бясплатны.

Рэдкага госця прадстаўляе публіцы 1 чэрвеня аркестр «Няміга»: салістам на канцэрце ў Канцэртнай зале будзе піяніст з Кітая Чжан Цы. У праграму ўвайшлі творы рускіх і французскіх класікаў, а таксама твор Цзо Чжэнь Гуаня «Восеньскі месяц у ханскім палацы».

5 чэрвеня філармонія ладзіць юбілейную творчую вечарыну Людмілы Яфімавай, мастацкага кіраўніка і галоўнага дырыжора харавой капэлы імя Р.Шырмы.

Яшчэ адна канцэртная імпрэза запросіць мінчукоў на адкрытае паветра. На тэрыторыі Маладзёжнага канцэртна-забаўляльнага цэнтра (вул.Арлоўская, 14а, раён выставачнага комплексу) 3 чэрвеня а 12-й гадзіне адбудзецца канцэрт-адкрыццё Міжнароднага пленэру памяці Анатоля Анікейчыка (пленэры — папулярная апошнім часам форма супрацоўніцтва мастакоў, у якой спалучаецца абмен думкамі і сумесная творчая работа).

ЗАПРАШАЕ «НАША НІВА»

30 траўня рэдакцыя газеты «Наша ніва» сустракаецца з чытачамі ў Доме літаратара. Акрамя гутаркі з журналістамі, плануецца выступленне беларускіх бардаў. Пачатак а палове на сёмую гадзіну вечара.

Ганна ШЫМЕЛЕВІЧ

© СВАБОДА Падпісны індэкс 63887 E-mail: edit@svaboda.minsk.by СВАБОДА ў Internet: http:\\www.gis.minsk.by Спасылка на газету СВАБОДА абавязковая Наклад 90.000 (першы завод — 38.980)
Нумар падпісаны ў друк 29.05.97 (15:00) Надрукавана на паліграфічнай фабрыцы «Чырвоная зорка» (г.Мінск, 1-шы Загарадны завулак, 3) ЛВ № 215 Заказ 309